

PARTI
NAGY
LAJOS

HŐSÖM
TERE

MAGVETŐ

Parti Nagy Lajos: Hősöm tere

Parti Nagy Lajos
Hősöm tere
- a Tisztabúza éjszakája -
(Részlet)

(Részlet)

Magvető

© Parti Nagy Lajos, 2000

Kiadta a Magvető kiadó

www.magveto.hu

ISBN 978-963-14-2784-4

Készítette: eKönyv Magyarország Kft.

Készítette: eKönyv Magyarország Kft.

„Jönnek a télnek zordon
hawai,
hol van a nyár már, a szép
tavalyi,
mikor elhúztak, mind el
Hawaii,
sültek a trópus tejbenvajai.
Tubicáéknak nem volt más
baja,
csak az ellátás, a mismás
kaja,
örökké bambusz, banán,
papaya,
hogy égneek állt a Tubica
haja,
és így szólt: Renci, ma az
Anny-bálon
az egyik bokszos pincért
fölszabálom,
nem bánom én, ha AIDS-es
is leszek.
Te csak ne szarj be, édes
kannibálom,
mondta az asszony, előbb
megabálom,
s a grill-sós vízbe óvszert is
teszek.”

(...)

„Egy délután, hogy nem
volt térerő,
Tubicáné és Tubica kiültek
a műfüre a szvimming paul
elé,
és hoppon maradásban ré-
szesültek.

*Kitátották az ápolt csőrü-
ket,
és tollázkodtak sült em-
berre várva,
kék volt az ég, a Nokia sü-
ket,
szőke manökken szállt át
épp Budára.
Büdös kurvája, nézd hogy'
illegget,
szolárium, oszt' félig nyers
marad,
horkant a férfi, s ráfelelt a
nő:
Bevezetjük a turbógrille-
ket,
és majd nézhetnek, ne
krenkold magad,
ha mink leszünk itt minden
térérő."*

I.

A Hősök teréről nemrég lótték fel az ezer darab fehér óvodást. A hangzavarból is kihallani elragadtatott sikoltozásukat, szépen látszik az ablakomból, ahogy fluoreszkálva eltűnnek a kivilágított, hasas felhők között, majd fél perc, egy perc múlva visszazuhannak, gyorsabban, lassabban, attól függően, hogy kinyílt-e az angyali ejtőernyőjük.

Most ért véget az áramszünet, kapkodva írok, aki ezt a küldeményt kinyitja, érteni fogja, miért.

Este nyolc óra múlt, vészesen fogy az időm, holnap alighanem meglátogat bizonyos személy, hogy magával vigyen, és kitömessen, netán megnyúzasson mint volt embertársát, sőt szövetségesét, ki fölött átlépett a faj szava. Reggelig tehát össze kell rendeznem, s e-mailen el kell küldenem ezt az elvetélt iratcsomót, ha ugyan iratnak, pláne csomónak nevezhetek egy olyasmi dolgot, ami kézbe, ahogy mondani szokták, legföljebb a töltött winchesterrel együtt fogható.

Noha nagyon is tisztában vagyok helyzetemmel, azt helyesen megítélni egyelőre nem tudom. Annyi biztos, hogy bármédig és bármire jutok ezen az éjszakán, az eredményt reggel háromnegyed nyolc órakor elektronikus úton elpostázom.

Ezt teszem akkor is, ha - az aggasztó jelek ellenére - csupán csak megbolondultam, vagyis az említett személy egyedül a meghasadt képzeletemben létezik, hisz ez esetben levelezése is kizárólag az enyém, és státusa szerint írói fikciónak tekintendő. Ha így van, azt hiszem, érthető, sőt talán megbocsátható, hogy a holnapi procedúrának nem szívesen tenném ki, s hogy igen sajnálnám, ha óvatlanságom következtében nyomtalanul elveszne, sajnálni a bolond is képes.

És elküldöm alábbiakat akkor is, ha nem bolondultam meg, vagyis az illető, fenyegetését beváltva, reggel 8-ra értem jön, hisz abban az esetben, hogy úgy mondjam, fizikai létezése esetén jó okom van feltételezni, hogy e rá nézve súlyosan kompromittáló leveleket, bár meg talán nem semmisíti, de erősen manipulálni fogja. S ezt, ha másért nem is, a jó hírnevem érdekében szeretném megakadályozni.

Így vagy úgy, jobb, ha ezt az eredeti változatot, az én változatomat kijuttatom ebből az istenverte lakásból, ebből a gépből, iszkoljon innét drótpostával, s maradjon meg odakint vagy odatúl, még nem tudom, mi a helyes kifejezés.

Hogy ezt követően, a rendelkezéseimre álló néhány percen mit cselekszem, azt ráérek reggel eldönteni. Miután elküldtem, nagy kedvem lenne kitörölni az egész gyászos gyűjteményt, mindent az utolsó rohadt karakterig: mardos-sa csak élethossziglan az illetőt egyfelől a kétség, hogy vajon mégis, minden óvatosság és manipuláció ellenére nem kerül-e elő valahol, valakitől egy „eredeti példány”; másfelől hadd kínlódjon épp e rettegett példány iránti csilapíthatatlan vágyával, melyet feneketlen hiúsága s önszeretete táplál.

E vergődése nem lesz ok nélküli, hiszen mindig van egy másolat, egy eredetivé rongyosodott példány, melyet rettegni, ugyanakkor visszavágnyi soha meg nem szűnünk, még ha ennek egyre kevesebb is a köze büntetéshez és feloldozáshoz.

A jövőre nézve tehát: ha Ön, kedves olvasóm, jelen sorokat, például ezt a mondatot, valamint az illető személyre vonatkozó későbbi észrevételeimet megtalálja a nevem alatt, akkor az a könyv megegyezik ezzel az iratcsomóval, amit ma éjjel összeszerkesztendő vagyok. Ha pedig nem – nos, itt abba is hagyhatom, hisz ha Ön nem ezt olvassa, akkor nem olvassa ezt, amiről ennél fogva nem is tudhatja, hogy volt vagy lehetett volna.

E ponton akár azt is hiheti, hogy körülményeskedem, sőt nem az érdeklődését, hanem mindjárt az együttérzését akarom felkelteni. Ne higgye! A fönt vázolt eshetőség nagyon

is valós, hogy úgy mondjam, életszerű, s bár ez kétségbe ejthet és porig sújthat, a továbbiakban nem törődhetek vele. Roppant kevés az időm, egyetlen megkezdett éjszaka, mély és formátlan batyu, melyet szűk tizenkét óra alatt kell megtöltenem és kiürítenem.

* * * * *

Másfél-két év nem nagy idő, az előzmények mégis mint-ha a semmibe, legalábbis a dermedt, tejes homályba vesz-nének. Furcsa, de e sokadik felidézésükkor is elbizonyta-lanodom, mi több, gyanakodni kezdek, olyannyira, hogy szavahihetőségem érdekében nem is szabadna kizárnom: mindaz, amit itt elótárok, illetve változatlan formában vagy épp formátlanságban idemásolok, valamiféle hosszú álom-ban, legalábbis álom alatt történt meg velem. E kissé hatásvadász megoldás az odakünn egyre-másra robbanó pezsgők s angyalpetárdák díszletei közt nem lenne csoda, csak épp hazugság. Ugyanakkor legőszintébb vágyamat fe-jezné ki, a szinte gyermeki vágyat, hogy bárcsak „rossz álom”-nak bizonyulna ez az egész eseménysor, melynek be-bejeztéhez vészes gyorsasággal közeledem.

Kétségtelen, hogy a ház, ahol lakást béreltem akkoriban, álmaim visszatérő gyógyszállodáit idézte, azokat a sikoltás-és angyaltoll-szagú szanatóriumokat, ahonnet remény nél-kül, halálverítékben menekültem újra meg újra, de szeren-csére az utolsó pillanatban mindig sikerült felébrednem – fonnyadt, félpucér húsnak a hosszan és mogorván dobogó szívem körül.

Eszelősen túlméretezett, egyébként normális bérház volt, a postaládákon még hírességek nevét is olvashatták a gyors szükségüket végző, baseballütős járókelők. Hajdani pompáján kívül fekvése is igen vonzóvá tette, frontoldali ab-lakaiból az ország úgynevezett szívére láthatott őslakos és alkalmi bérlő, úgyhogy állami ünnepek környékén érthető, sőt megszokott volt bizonyos fiatalemberek látogatása, akik más, muzsikus kinézetű fiatalemberek után érdeklődtek,

egész pontosan közepes méretű, átlagos külsejű hangszer-
tokok iránt, s okkal vagy ok nélkül, de minden idegszálukkal
távcsöves puskákat képzeltek a fagott vagy klarinét helyé-
re.

A kongó folyosók kongó folyosókba torkollottak, s előbb
vagy utóbb mindegyikük valami padlásra, illetve tetőre
nyílt, különféle padlásokra és tetőkre, következőképpen az
egész ház egy önmagába gyűrődött tetőnek volt nevezhe-
tő. Öngyilkos útjain, amíg csak föl nem adta, páncélozott
irodákra, kiszáradt fodrászatokra és szerkesztőségekre, be-
dőlt mellékhelyiségekre talált a bátor díjbeszedő, s hosszú,
türelmes csengőkre, melyek mögött égre nyíló mulatságok,
keresztelők, szilaj halotti torok lapultak. Egyébként csönd
volt, ritkán és szárazon járt a lift is, ez a szomorú
ádámcsutka.

Lám, csak fecsegek itt, töltöm az időt apróságokkal,
szaporítom a fikciót, holott már kilenc óra. Úgy látszik,
bármennyire is elszánt vagyok, vegetatív félek a közepébe
válni, s a zsigereim, a reflexeim elterelő manővereit csak
szívós, óvatos erőfeszítéssel tudhatom befolyásolni. Legszí-
vesebben azt mondogatnám, amit gyerekkoromban, hogy
mindez nincs, nincs, nincs, mindez csak játszásiból van - de
mondogatni végképp nincs időm.

Arról, hogy szomszédaim, kikről e lapokon bőven lesz
szó, mióta s milyen céllal használták, illetve birtokolták a
mellettem lévő padlásteret, senki nem tudott felvilágosítást
adni. Eleinte, hasonlóan lakótársaimhoz, jól nevelten és
álságosan én sem vettem róluk tudomást, noha figyelni
kénytelen voltam rájuk; őszintén szólva úgy, ahogy lepke fi-
gyel az éjjeli lámpára avagy nyúl a közeledő fényszórókra, s
csak a vakszerencsének köszönheti, ha nem szembe jön ve-
le, pontosabban nem vele jön szembe a tömör, üvöltő alak-
zat, hanem elhúz mellette, s csupán feldönti és fölkarja.

Ominózus szomszédaim módfelett hangos és nagy
házat vittek, rajokban érkeztek hozzájuk látogatók
a nap és az éjszaka minden órájában, egyesek
sasanorákban, tollkabátban, mások bomberdzsekiben,

zöld lábtekercsben, baseballsapkában. Sportos, elegáns példány volt mindahány, olykor féltem, hogy terepjáróiktól leszakad a tető. Vagy épp lecsúszik az úszómedence, ugyan is szívesen és szenvedélyesen vízilabdáztak.

Ha éjszakai órán, úgynevezett műsoros sejtgyűlések után lövöldözésre, szomszédaim heves géppisztolyárbajára ébredt a környék, valaki, vélhetően a családfő, mindig az ablakhoz ugrott, s teátrálisan kidobott azon egy működő tévékészüléket. Mindeközben üvöltve szidta az összes látogató tojókurva anyját, az összes léhűtőt a szittyageci videójukkal, amelyekben nincs egy rendes, előremutató műsor, csak lövöldözés van meg erőszak, mit ő ezennel nem tűr tovább. Meg hogy mért nem tudnak inkább Csejkoszkit hallgatni.

Az ilyen közbizalom nem volt ritka, mindennaposnak mégse mondanám. Különböző is a harsány tavaszra eseménytelen koranyár jött, hetekig csupán sírást, műszerörgést, kis jajgatásokat hallottam, akár egy húsüzemben vagy magánklinikán. Kétségtelen, sok fehérköpenyes alak járt náluk, s a szomszédom maga is leginkább hentesnek avagy katonakórházi műtőssegédnek tűnt, már amennyire elsuhantában a tejüvegen át megállapíthattam.

Azután, igaz, augusztusban, hosszú és valódi csönd következett; mint utóbb egy személyeskedő, AIDS-tárgyú vitájukból megtudtam, szomszédaim Hawaiiiban voltak nyaralni.

Persze mikor beköszöntött az ősz, „kezdődött előlről az életvitelük”, mert bár ilyenkor sokan elköltöznek, az itt maradók épp elegenden vannak a „biznicre és a szaros politikára”, ahogy szegény házmesterünk mondta, mielőtt idén februárban eltűnt valamelyik hegyvidéki pszichiátrián. Ő állítólag tizenkilenc friss hullát számolt meg a liftaknában egyetlen hétvége alatt, továbbá rengeteg strucc- és pingvinaprólékot.

* * * * *

Noha púhogásukból, húhogásukból, szenvedélyes társadalmi és magánéletük hangjaiból már jól ismertem szomszédaimat, szót velük még a legfelszínesebb, lakótársi értelemben sem váltottam, nem is lett volna hol, a liftet is, a lépcsőházat is meglehetősen ritkán vették igénybe. Különös atmoszférájuk, a nyomukban kavargó tollmeleg levegő általában megfoghatóbb volt, mint ők maguk. Egyebek mellett ezért lepett meg és kavart föl, amikor egy őszi éjszakán maga a szomszédném csengetett be néhány dülleteg unokaöccsével, valamint egy zsúrkocsival.

Elhadarta a nevét és kért egy bocsikát a zavarásért. Ugyan már, mondtam, mit nem tetszik gondolni!? Szó sincs zavarásról. Magamon lepődtem meg a legjobban, hogy oly nyugodt voltam, mint repülés vagy víz alatti úszás közben, a hangom közvetlen volt, lezser és ikrás: parancsoljon velem, mondtam a kis teremtésnek, miben segíthetek? Alig múlt éjfél, a lépcsőház törött ablakán vastag csíkban szivárgott be a tejes köd, a tetőn fáklyák lobogtak, messziről, el-elhalkulva szólt a naciotechno.

Úgy áll a helyzet, mondta szomszédném belevörösödve, szóval az van, hogy azt kérdezi, mert most egy rendkívüli és nagyon zűrös... költésük van folyamatban, és éjjel minden kibaszott márkabolt zárva van, hogy egészen véletlenül nem tudnám-e a mikrohullámút kölcsönadni, ha nem turbó is jó. Pár nap, és tők kifertőtlenítve visszahozzák, természetesen csakis rendes bérleti díjért, nyugodtan mondom meg, mennyi a mennyi, de ha akarom, ő új árában megveszi promt, első a család. Azt viszont szeretné kérni, hogy a párja ne tudja meg, van annak probcsija elég a világgalambsággal, mért terhelődne még ezzel is, ha értem ötet.

Hízásra hajló, jól karbantartott teremtés volt, aprókat rángatott a fején, mint mindannyian. Alig nézett rám, inkább a meztelen térdemet bámulta. A romlatag púder alatt sokkal inkább kibuggyanó szépléleknek tűnt, mint

nagyravágyó mozgalmár-feleségnek. Ugyan hozott egy köteget összegumizott tízezrest, alig lepődött meg, hogy nem kértem pénzt a szívességért.

Okéka, de akkor legalább nem kérek-e konyakos-meggyet, kérdezte, és odakinálta nekem az aranyszínű otthonkája zsebét. A forró zsebemből, burrogt a lányos mosollyal.

Nagyon kedves, de nem kérek, feleltem.

Akkor pláne csocsikösz, mondta, és intett a kis unokaöcsöknek, akik a zsúrkocsira helyezték lestrapált mikrohullámú sütőmet, és nyikorogva beletolták a lépcsőházi ködbe. Még hallottam, ahogyan fölhív valakit a mobilján, hogy oké zsoké, aztán csak az az illat, a suhogás és a huzatos csönd.

Álltam az üres folyosón bambán, egyedül, mint aki álmából riadt. Bezárkóztam, visszafeküdtem, de hogy elaludtam-e vagy sem, nem tudom. Mindenesetre kétszer keltem föl és mentem ki a konyhába reggelig, de mindkétszer csak a hűlt hely négyszögét találtam a polcon, a sütő gumiakjai által kirajzolt sápadt karikákkal.

* * * * *

Bár az előzményekkel általában zavarban vagyok, valószínűleg idetartozik, hogy néhány héttel később, egy délutáni alvásomból furcsa fájdalomra ébredtem. Fájt a vállamon a hajdani sebszáj, a búzaszemnyi lyuk, amit lassan tíz éve harapott ki onnét egy hattyú. Szúrt és lüktetett, mintha friss lenne, s mikor a fürdőszoba-tükörben megnéztem, csöpp hideg vért izzadt ki magából. Alighanem megkapartam álmomban, gondoltam, és estére teljesen elfelejtkeztem a dolgról, mégis, akkor volt először ez a kényelmetlen érzésem, ez az elvarratlanság-érzés, mely azóta úgy tartozik hozzám, akár a bőröm. Olyasmi ez, mint amikor valami furcsaságot talál a számítógépben az ember, egy rejtélyes művelet nyomát, amit nem ő végzett el. Hogy ugyan senki sem járt benne, mégis volt ott valaki.

Másrészt akkor éreztem először az átható domestos-szagot.

De fentiekől eltekintve sokáig csupán az utcán, s ott is többnyire zárt alakzatban találkoztam velük. Házmesterünkkel ellentétben nem készítettem statisztikát, de biztos állíthatom, napról napra többen lettek. Legalábbis nagyobbak túntek a csoportos kiterjedésük, ha úgy tetszik, a fajbruttó testtömegük szerint, és határozottan szerettek csoportban megjelenni.

Személyes gyarapodásukat pedig, azt, hogy egyénileg is kövérednek, magasodnak, még futólag, a szemem sarkából is észrevettem. A figyelem e megfeszített, ám periférikus fajtája egyre jobban elterjedt a városban, nekem is ez lett a begyakorolt nézése, hisz frontálisan méregetni, pláne megszámolni vagy fényképezni őket nem volt tanácsos. Tényleg nem, látásból több félszemű fotóriportert ismertem.

Kétség nem fér hozzá, szabadidőben is duzzadtak az energiától. Ha megunták az olykor skalpolásig menő bakalódást egymás között, mintegy a tégigényüket bizonyítandó benyomtak egy-egy kirakatot, arrébb főtörtek néhány keleti autót. Házmesterünk mesélte, hogy tanúja volt egy esetnek, mikor úgy csipkedtek szét egy szerencsére üres gyerekocsit, akár valami elhagyott kakaócsigát.

Ha pedig szolgálatba lépve fölfújták magukat és szabályos alakzatba rendeződtek, az ember jobbnak látta átmenni az utca túlsó oldalára. Eleinte, legalábbis az én tapasztalataim szerint, a szimpla járókelővel legfeljebb csak csipkelődtek, de cigányra, négerre, zsidóra határozottan utaztak. Úgy is mondhatnám, aki történelmileg jobban félt tőlük, arra.

Hallani persze mindenfélét lehetett, hogy némely környéken mindennaposak a véres verekedések, hogy összetörték Újpesten egy baromfiboltot, a Ferencvárosban egy díszmadár-kereskedést, és suttogtak kifejezett rémségeket is az úgynevezett „cigánypecsenye-klubokról”, „koporólet-partykról”, s bár a szóbeszéd túloz, a médiának pe-

dig elemi érdeke a nagyotmondás, azt magam is láttam, hogy egyszer a Kossuth-szobornál megfogtak egy öregasszonyt, s fölrakták a derék államférfiú vállára. Ott sikoltozott orkánkabátban, könyéig a vekni kenyérében, egy gimnáziumi tanárnő. Szerencsére ülőszak volt, s hamar eltávolították a rendőrök.

Rivalizálásuk a sirályokkal köztudomású volt, rendszeresen összecaptak, sokszor közönség előtt. Tanúja voltam például, hogy mikor egy szegény, hibbant nótáénekes rikoltozva de félreérthetetlenül a sirályokat biztatta, huhogva körbefogták, és belekergették a Dunába. Szakkifejezéssel élve: megdunáztatták, e tájon ennek szép hagyománya van. Az öregasszonyt később elítélték, a nótáénekes azzal úszta meg, hogy megfulladt.

Azt hiszem, a saját szememmel akkoriban több garázdaságot nem láttam, ennyit pedig mindenki lát. Ronda hely a világ, Kelet-Európában pedig egy ezredvégi metropolis, egy ilyen összehányt szürkeállomány különösen érdes és türelmetlen, örültek, fanatikusok és angyalok lakják, mint mindannyiunkat.

* * * * *

Egy nagyvárosban az is megkérdendhető, ki és miért éppen ott áll a táplálkozási láncban, ahol áll. A Paloma egyik utolsó számában több tinédzser vallotta be, hogy bulikon, társas alkalmakkor evett már embert, illetve más emlőst.

* * * * *

Az előbb szomszédaimról nem mondtam el a teljes igazat, illetve magamról nem, ugyanis hiába szégyelltem, engem az első pillanattól fogva, szenvedélyesen, úgyszólván perverz módon érdekeltek, nem utolsósorban nyelvi, tehát írói értelemben. Elárulja ezt az a két szonett, melyet ha megtalálok reggelig, be fogok ide illeszteni valahová, ezen korai érdeklődés dokumentumaképpen.

Márpedig az írói érdeklődés amennyire intenzív, annyira kegyetlen és álságos. Kegyetlen, mert a szó legbrutálisabb értelmében elhasználja tárgyát, ha pedig szereti, akkor csak az ilyesféle haszna arányában szereti, így tartozik össze kíváncsiság, hogy ne mondjam kukkolhatnék és szeretet. És álságos az írói érdeklődés, mert nem is magát a tárgyat, hanem annak valami homályosan és személyesen átszabott torzképét használja titokzatos céljaitól vezérelve, melyeket helyesebb talán okoknak mondanom, okoknak a lélek bábel-garni szállodáiban. Megjegyzem, olykor a részvét sem egyéb, mint együttérzés a képzeletbeli atrocitás miatt, melynek a részvétnyilvánító - inkább akarva, mint akaratlanul - kitervelője és okozója. Ha majd a pszichoenergiákat hasznosítják a termelésben, az írók által üzemeltetett büntudatégető-műveket aligha foghatják nélkülözni, de ez nem tartozik a tárgyhoz.

Legyen itt elég, hogy kezdettől vonzott a félelmetes, ugyanakkor nevetséges mivoltuk, a kőszürke pompa és silányság, a gátlástalan magabizás, melyet, mint legbelsőbb hajtóművüket, minden gagyival, minden hulladékkal hajlandók felfűteni; és persze vonzott az a titokzatosság, forró együvé tartozás, amelyből az erejüket merítik, és amely pimaszul, leplezetlenül sugárzik belőlük.

Most látom csak, mennyire a témába vágott egy akkori feljegyzésem a libidinózus félelem kapcsán, miszerint az egér, mikor előre riogatja magát a macskával, nemcsak trenírozik az elkerülhetetlenre, hanem növekvő iszonnal és kíváncsisággal önmagáért édesíti a húsát, amiben, amolyan lelki kannibálként, kedvét is leli ráadásul, ettől végképp eliszonyodik, ami persze még több édességet szül, és így tovább. A tébolyig, az eszméletvesztésig játszik egymással önnön egérméretű macskája és macskaméretű egere...

Fura szerzet vagyok én, azt hiszem. Íróként minden érdekel, ami deformált, ami rontott, minden, amitől a „civil” ösztöneimmel irtózom vagy amitől akár csak tartok; de nem elsősorban azért érdekel, mintha vadul, szenvedélyesen meg akarnám érteni, ó nem, hisz az embernek elég

munkát ad, hogy saját magát kilesse és valamennyire megértse, hanem talán azért, hogy ezzel a túlhábzó érdeklődéssel kitöltsem a szakadékokat, a saját félelmem nyirkos szakadékat, mely köztem és a másik élőlény között van, kitöltsem, mi több, sánccá föltornozzam stréber limlomokból, nyájas lojalitásból, s teszem ezt azért, mert engesztelhetetlenül félek, nem utolsósorban attól, hogy épp e pucér félelem tesz agresszívvé, kiszámíthatatlanná, s így végső soron könnyű prédája, netán próbabábuja leszek bárki ellenfélnek, de ez messzire vezet, az illetőt is messzire vezet, akiről végső soron írandó vagyok.

* * * * *

Napról napra riadtabban és értetlenebbül, de vonzás és taszítás metszéspontján éltem, hogy ilyen gyenge közhellyel üssem el a hosszas magyarázkodást. Érthető, ha mindezen érzések és ellentmondások csak édesebbé tették azt az írói ábrándozást, fájdalmasabbá azt a már-már testi vágyat, hogy, legalábbis képzeletben, itt hagyjam ezt a csúcsra járó, megszólíthatatlan ezredfordulót, s visszame neküljek a századelőre, egy fürdőre a hegyek közé - ki tudja, sor kerül-e rá valaha is?

* * * * *

Hogy kifejezetten hallgatóztam volna, azt nem mondanám. Úgy értem, fülem vagy diktafonom a falhoz szorítani nem nagyon volt szükséges, szomszédaim meglehetősen zajosak voltak, ha tehát felfigyeltem valami érdekesebb mondattöredékre, szófordulatra, elég volt kicsit lehalakítani a rádiót, televíziót, s mindent hallottam, a leghalkabb kurrantást, a begykavicsok legkisebb koccanását is beleértve..

Ha most erre a tavalyi őszre s koratélre visszagondolok, eszembe jut, egyáltalán nem mellékesen, hogy a hangokat, noha Tubicáék melletttem laktak, egy kicsit mindig felül-

ról hallottam, és furcsamód szórtan, visszhangosan, mintha egy kupolából vagy égbe fúrt kútból jönnének. Agysebészek és rádiótechnikusok pontosan tudják, mire gondolok, ha azt mondom, szomszédaim bőséges „víz” alól beszéltek.

Ez persze felvethetné – és nem először – az élményeim státusát illető, logikus kérdést, melyet én itt továbbra sem teszek fel. Nem akarom húzni az időt; akkor még nem érdekelt, mostanra pedig nem vagyok abban a helyzetben, hogy eldöntsem, honnét is, kiből is szólalt meg sírós, méltatlan-kodó szomszédom egy késő este, hogy „Na és, basszajkám, na és, hát mi a gerlék fasza történt? Hát három hajléktalan ült a budapesti Szabadság téren, nézték a tévét. Akkorák, amekkorák. Mi a kócos szopatom van ebben veszélyeztetés?”

Ezután egy zavaros, és a jegyzeteim szerint „rekonstruálhatatlan” telefonbeszélgetés következett a falon túl, szomszédom kurrogott, bulikolt, vadul kopogott a kagylón, olyasmiket ordibált, hogy „nyalja ki a kloákát a Főtanács”, majd kis szünet után azt, hogy „akkor viszont te is tudjad, apóstesókám, hogy kivel beszélsz!” Végül meglepően halkán és nyugodtan így szólt vitapartneréhez: „Jól van Megkeserülükém, értettem, de nem értek egyet”, és lecsapta a telefont.

A többi lakóról nem nyilatkozhatom, de én sokáig nem tudtam elaludni, mert szomszédom rendkívül hosszan és sírvigadtán vezette le felgyülemlett feszültségét. Az időközben összesereglett baráti körrel előbb csak dáridóztak, ötvenszer elüvöltötték szintetizátorkísérettel *A büfti gének* című indulójukat, majd bakancsnyi hóembereket gyúrtak, kidobálták az utca fölé, s különféle fegyverekkel próbálták eltalálni őket.

Hajnali fél négykor hagyták abba a lövöldözést, még-hozzá maguktól, sőt, úgymond, kifejezett méltányosságból, ugyanis hiába jött ki az őrző, a sasbojok érvényes engedélyt mutattak a rendőröknek hangtompítós célbalövésre. De mindegy, mondták, ha a nagyfülű lakótársaknak ez

derogál, ők nem akarnak szélsőségeskedni. Tisztelettel az intézkedő járórt is bevonva újból elénekelték, hogy a géneknek megtiltani nem lehet, majd nyugovóra tértek.

* * * * *

Talán a hótól volt minden, az első hótól, mely mint egy leszegett homlokú festőbrigád, reggel óta dolgozott Budapesten, de másnap szomszédom telefonbeszélgetésétől inspirálva megírtam az itt következő tárcát, s leközöltem abban a hozzám közel álló hetilapban, melynek udvarára nemrégiben gránátot dobtak ismeretlen tettesek.

„Három hajléktalan ült a budapesti Szabadság téren, nézték a tévét.

Az amerikai követség sarkánál, szokás szerint, gépisztolyos rendőrök toporogtak, fújkálták a műanyag kávéspoharat a szájuk előtt, és bámulták az eget, az úristen mákos, szomorú képernyőjét. A jelenséget 9.30-kor Kis Henrietta tizedesnő észlelte elsőként oly módon, hogy, ezúttal magántermészetű ügyben, belepillantott a bombavizsgáló tükörbe. Örömmel állapította meg, hogy szépen javul az a szeme, amellyel tegnapelőtt éjszaka nekiment a hálókörletti bokszkörtének. Miért ne bokszkörte, legalábbis ezt mondta munkatársainak, hogy a szállón, mosdóhelyiségbe menet szaladt neki, naná, miért ne, ha nagyon kellett? – az igazat úgyse hitte volna el senki.

Magasra csippentett szemhéjjal vizsgálgatta az apró, közepesen véres kocsonyát, és jólesően látta, hogy a rondaság felszívódott, ami pedig maradt, azt odafesthette volna akár maga is valamelyik diszkós szombat délután, bár egy kis-minkelt fél szem mindig gyanús. Egyszerrel meg volt elégedve, és nézte volna magát hosszabban is, de jóleső megfigyelése most szó szerint eltörpült a látvány mellett.

A középmagas, rövid lábú teremtés anélkül, hogy bajtársait kiáltással tájékoztatta volna, fizikai értelemben sarkon fordult, és cigarettát vett elő, hála repedt ajkának, ma még csak a negyediket. Elrázta a gyufát, majd lopva be-

lecsípett a karja húsába, de eredménytelenül. Halkan vett néhány mély levegőt, végül sűgva megkérdezte a két szótlan kollégáját, hogy a bajtársak nem látnak-e amott rendkívüli eseményt. Azok sápadtan kluttyogtatták a kihűlt kávé, s a tátott szájuk mindent elárult. De, bassza meg, az igazat megmondva ők is látják, csak azt hitték eddig, hogy... szóval, hogy nem látnak jól, illetve káprázik nekik a hótól. De ezek szerint nem káprázik, hanem gáz van.

Főlhúzták a géppisztolyt, és fél térdre ereszkedtek, ahogy tanulták.

- Az még esetleg lehet, hogy ilyen reklámbigyók - mondta az egyik. - Például hólégballon, fölfújják nagyalakúra, azután Nescafé-t iszik vagy valami. Levesport.

- Csak viszont azt be kellett volna jelenteni, mert légi tevékenység - mondta a másik. Fázott a térdük, meg teljesen neveltségesekek is voltak a csöndes délelőttben, a hulló hóban. Pláne, hogy azok ott, leszámítva az eseményt, nyugodtan üldögéltek a padon, a szovjet háborús emlékmű előtt.

Eltelt kis idő nyelvhasználati problémákkal. Hogy mi is az, amit látnak, s milyen szavakkal írható le hivatalosan. Azután a felfedező, Kis Henrietta tizedesnő kapott parancsot, hogy hívja fel a központot rádión.

- Hajléktalanok - jelentette -, három darab hajléktalan polgár.

- Na és, aranyom - mondta egy ideges, síkos hang -, na és?

- Csak az a helyzet, jelentem, hogy kábé mint a követség, akkorák. Vagy a hogyhívják, a Nemzeti Bank... Legalábbis űlve... Igen, űlve, tessék elhinni, van egy akkora nagy pad, illetve hát nőtt, az tisztára méretarányos hozzájuk...

Még magyarázta volna, de Kis Henriettát hamar félbeszakították a központban, s az ügyeletes bizonyos Lajossal akart beszélni.

- Megint hagyjátok, hogy igyon - űvöltötte ez a hang a sápadt rendőr fűlébe.

- Jelentem, egyáltalában nem hagytuk, és ezek a kicsodák tényleg itt vannak - mondta a rendőr -, és parancsot kérünk vagy intézkedést, de azért egy kommandóskocsi legjobb volna, ha ki bírna jönni.

Itt egy nagyon csúnya hallatszott a rádióból, és a központ megszakította az adást. Pedig milyen puha, szép téli szó ez, hogy »kommandóskocsi«, mint a sült gesztenye vagy a bélmosónő. Mint a száncsengő.

- Be vagyunk rúgva, azt mondták bent - közölte szárazon Bizonyos Lajos, és felállt. - De azt nem mondták, basszám, hogy mi legyen az intézkedés. Hogy igazoltatás, például. Vagy hogy ez most effektíve kinek a hatáskörje.

A követség ablakaiban intelligens arcú, vonzó férfiak ácsorogtak, villogtak a vakuk, surrogtak a tenyérynyi kamerák. Aranyszínű nők barna, piros és sárga gyerekeket ültettek belülről a párkányra, aztán mintha vezényszóra, egyszerre eltűnt mind, s leszaladt az összes roló.

Később, mikor a mellékutcákban megszólaltak a szirénák, azok hárman fölkapták a fejüket, bár nem voltak nagyon meglepve. Csupán közelebb húzták a kannát a lábukhoz, és az egyik, a fiatalabb férfi mutogatni kezdett, talán a Parlament, talán a villogó rendőrautók felé. Végül mindhárman ülve maradtak, rágyújtottak a hóesésben. Úgy tűnt, megbeszélnek valamit, de hogy mit, az nem hallatszott, noha csönd volt a Szabadság tér fölött. Nagy csönd és Sopianae-füst.

Délutánra a civilizált világ szeme Magyarországra szegeződött, a tévétársaságok megszállták a háztetőket, népes kíséretével a helyszínre érkezett a belügyminiszter. Jelentették neki, hogy rendkívüli esemény az esemény kivételével nem történt, egy kisebb káreset volt, igazoltatáskor az egyik személyazonossági okmány kiesett a célszemély kezéből, és sajnos az arányosan nagy súlya miatt csúnyán meghúzott egy Mitsubishi Pajerót, szerencsére nem követségit.

Az, hogy tárgyalni kell, s az illető polgárokat békésen, de mindenáron el kell távolítani az ominózus helyről, az a magyar miniszterelnök s Clinton elnök egyöntetű kívánsága

volt. Előbbit Hajdúhadházon felszállás közben, utóbbit Washingtonban érte utol a hír, s megdöbbenésüknél csak áttekintőkészségük és hidegvérük volt nagyobb.

Mikor a darus kocsi kosara fölemelkedett, pelyhenként lehetett hallani, ahogyan hull a hó.

- Mi a faszt fogyasztottak maguk, hogy így megnőttek? - kérdezte a pszichológus-főhadnagy a hangütés miatt.

- Hát, kekszet és máltai zsömlét.

- És még?

- Még mondjuk az ajándék bort - mondták a megszólítottak vonakodva.

- Mi az, hogy ajándék? Kinek hogy az ajándéka? - kérdezte a főhadnagy.

Azt ők meg nem mondhatják pontosan, adták elő a hajléktalanok. Lényegében négy kiscsávó hozta nekik a reggel, galamb, legalábbis így ránézésre. Sasanorák volt rajtuk, szép kis bomberdzseki, fehér cipőfűző, de nem verekedtek támadólag, hanem adták a bort, testvér a testvérenek, abszolút ajándékba. Kannás, meg majdnem le az aljáig rózsaszínű, de kifogástalanul féledes.

- És attól fogták magukat, és beindultak a gének, mi? - ironizált a szakember. - Megnőttek. A büfti gének, mi?

- Ezek szerint igen - mondták a hajléktalanok. Ehhez ők nem szakemberek, ők csak ízlelgettek a kis rozéból, addig-addig, hogy egyszer csak ez lett. Megnőttek. Vagy az ország ment össze. De tőkmindegy, úgyis delírium, elmúlik.

- Hát azt kurvára szeretnénk, ha elmúlik - mondta a főhadnagy. - Fel tudnak állni?

- A Hildus föl tud - mondták, és egyikük, a síruhás nő, nagy nehezen fel is tápáskodott. Feszült pillanat volt, a tetők fedezékében, a mesterlövészek pofacsontján megfeszült a bőr. Megfeszült, azután elernyed. A középkorú, spicces teremtés csuklott egyet. Nagyjából akkora volt, mint a Nemzeti Bank épülete, egy paraszthajszállal tán magasabb. Lépett balra kettőt, jobbra kettőt, és a következőt énekelte:

- Érik a szőlő, hajlik a vessző, bodor a levele.

Óvatosan forgott néhányat, meglóbálta képzeletbeli zsebkendőjét, aztán recsegve visszahuppant. Ezen percekig nevettek, részeg egérhangjuk összevissza cincogott a porzó, zizegő fák koronájában. Társai csapkodták a vállát, ügyetlen puszit nyomtak a sapkájára. Cserébe a nő körbeadta a kannát, ő is ivott, cuppogtatott, majd az ölébe vette, átkarolta. Az volt a feltétel, hogy a kanna marad, különben szó se lehet tárgyalásról meg nyugton maradásról.

Három óra körül az egyik férfi közölte, hogy neki kisszükségeznie kell, és vagy hívják ide a Czeizel Endrét, aki visszacsinálja őneki a génjeit, vagy hadd menjen el a tévé háta mögé a dolgára.

- Na, majd pont az kéne - horkantották az illetékesek, kik rádión követték az eseményeket.

- Még jó, hogy nem a Kossuth térre - morogta egyikük, és bele is izzadt a gondolatba.

Épp földet ért a miniszterelnök helikoptere, aki rövid, konstruktív megbeszélés után elállt tervétől, hogy darus kocsi és sisak segítségével, veszély ide vagy oda, kezét fogjon a nagyra nőtt polgárokkal.

Nem sokkal alkonyat előtt a Hilda nevű személy közölte a tárgyalásokat vezető államtitkár-helyettessel, hogy ha a Berci nem kisszükségezhetik, akkor ő fogja és kitöri a szovjet emlékművet. Azután nehogy esetleg hozzá is vágja valakihöz. Vagy véletlenül rápottyantsa a tévére. Lehet választani.

Tempósan, kicsit keserűen ittak, fogyott a kanna tartalma szépen, a kockázatok ellenére muszáj volt cselekedni, mielőtt végképp berúgnak a gyanúsítottak. Mire besötétedett, a válságstáb amerikai szakértők bevonásával konkrét tervet dolgozott ki.

- Nagyon kell annak a Bercinek? - kiabálta a pszichológus-főhadnagy a megafonba.

- Nagyon - hallatszott vékony, szélfúttá hangon a magasból.

- Azt a ragyogóját - mondta a szakember biztatóan. - Akkor most megfogjuk szépen, és kollektíve elballagunk egy félreeső helyre - folytatta, és türelmesen, előbb magyarul, azután angolul elmagyarázta a teendőket. Némi húzódozás és bizalmatlanság után az illetők hajlandónak mutatkoztak, hogy kellő rendőri biztosítás mellett, lassan, komótosan, nézve a láb elé, nem kerget a tatár, elsétáljanak kijelölt tartózkodási helyükre, a Népstadionba.

»Ott majd meglátjuk a továbbiakat, barátaim.«

A kora esti Híradóban a belügyi szóvivő elmondta, hogy az elkövetést kivizsgáló tényfeltárás utáni akció-konzultáción szóba kerülő helyszínnek közül azért döntöttek a Népstadion és Intézményei-béli objektum mellett, mert mindazt a minimumot, amire úgy az őrizeteseknek, mint a rendvédelmi szerveknek szükségük volt, itt lehetett biztosítani, magyarán megmondva a világítást, meleg teát, vízágyút. Örömmel jelentheti az ország közvéleményének, hogy ment minden, flottul és rendkívüli esemény nélkül, csak a női elkövető makacsolta meg magát a Keleti MÁV-pályaudvar magasságában, hogy ő márpedig Hajdúszoboszlóra akar utazni, de újbóli elbeszélgetés után tervétől elállt.

Még a híradások kapkodó, kevésbé bevilágított felvételein is látszott, hogy a nap szenzációi eléggé meg vannak már ijedve a felhajtástól. Némán caplattak a lezárt utcákon a sűrű hóesésben, az opál szatyraikat meg a kannát négy villogó tűzoltóautó vitte utánuk.

Az éjszaka nyugodtan, pihenéssel telt. Álmukban, hogy mikor, senki se tudja pontosan, valamikor hajnalban összehuttyantak, mint a tót orgona. Az óriásság elmúlt, ahogy jött, vagy az ország lett nagyobb, mindenesetre az érintettek nehezen ébredtek, lapogatták a másnapos nyelvüket, s nem értették a készültséget, a deres, néma rendőrautókat. Azóta ott ülnek összegűjva a kezdőkörben, és akkorák, mint minden ember.”

* * * * *

Odafönt, az egymásra utalt tetők között a hajnali fagy gyakran gravírozott kacsalábakat az ablakomra. Úszóhártyájuk mögött a derengő világ törékeny volt és könnyörtelen, s néha féltem, hogy el se olvadnak a napsütésben, hanem berúgják az üveget tokostul, engem pedig ki-visz a huzat, a december ipari porszívója.

Legelőszőr egy ilyen jeges reggelen kopogtatták meg az ablakot, egyébként aznap, mikor cikkem egy durván kitépelt példányát összegyűrve, s félreérthetetlen barna pászmákkal összekelve postaládám nyílásában megtaláltam. Bár nem volt mindennapi, transzcendens kopogásnak sem mondanám, szinte szerény volt és várakozó, homályosan láttam is a vendégemet, egy testes és pipiskedő árnyékot, ahogy oda-odakap a derekához, le ne essen az oldalfegyvere. Így jár, aki síkos joggingra köti fel a pisztolyt, gondoltam később, jóval később, mikor a remegésem elmúlt, s a látogatást a biztonság kedvéért lejegyeztem.

Eszerint amikor kinyitottam az ablakot, nem lepődtem meg, hogy különös szomszédom, Tubica toporog a párkányon, s próbál rokonszenvesen nézni, már amennyire erős metszésű, gyanakvó ábrázatából telik. A csőr puha tövén a duzzadt lebenyek meg-megrándultak attól a szűrős dologtól, amit tulajdonosuk mosolynak szánt. Íme az a bizonyos sasorr, gondoltam, melyről annyi vad és büszke mondatot hallottam a falon át. Szinte láttam magam előtt, valahányszor a családfő kiigazította párját, mondván, hogy ez, amit itt láthatsz, ez nem csőr! Megmondtam, hogy sasorrom van, te töltöttkurva! Csőre a pisztolynak van, amit csak a szádba ne nyomjak semmi perc alatt.

Mindez Tubica Cézár részéről nem a pusztá hiúság, hanem az öntudat, a kicsattanó erő jele volt, s ha azt kiabálta, hogy bizonyisten elviteti a feleségét egy preparátorhoz, azt már akkor sem gondolhattam üres hisztériának.

Tubica biccentett, tisztabúzáat kívánt, s köszönésre lendítette a szárnyát. Testőrei, az odébb búzagumizó sasbojok is kurrogtak valamit.

Jó napot, feleltem, és igyekeztem elnyomni a jégkockát a gyomromban. Hallgattunk, gomolygott be a hideg, nem csoda, hogy vacogott a fogam. Udvariasan, várakozóan tekintettem rá, valahogy lepleznem kellett, hogy nem tudok megszólalni.

Látogatóm is hosszan vizsgált súlyos szemhéja alól, hunyorított, hátralépett majd előre, s bólogatott, hogy semmi kétség, a galambbőr az galambbőr, kicsit talán zsiros meg mitesszeres, de ő ezer közül megismeri, konzisztencia példaszzerű, tágulási együttható majdnem száz százalékos, de nem akar a száraz részletekkel fárasztani, ez legyen a szakember baja, különben sem ezért jött.

Hanem miért, akartam kérdezni, de nem jött ki hang a torkomon, helyette megköszörültem, s furcsa módon, némi megkönnyebbüléssel arra gondoltam, mégis jobb így, hogy szomszédom be van rúgva. Pedig se jobb nem volt, se így nem volt. Tubica nem volt alkoholista. Mint utóbb kiderült, ha ivott, lelkileg ivott, a dolgot a mértékletesség ellenpróbájának tekintette, magára mérte, mint valami büntetést, és mélyen megvetette a szenvedélybetegségek minden fajtáját.

Beh szűkszavú, csóválta meg a fejét, beh kiba' egy szűkszavú ember! Legalábbis, ugyebárd, ilyenkor. Máskor meg elszalad az a nyelv. Ha meg kell írni ezt-azt. Cikken. Versikében. Ha valamit kikukkolunk. Éji órán. Falon át. Legféltehetőbb dolgokat. Intimságokat egy jószomszédról. Titkokat. Majdnem hogy toszást. Kúrást, már bocsánat a szóért. Búgást. Hágást. Kupakolást. Bulikolást. Tifi-tőfit. Nemdebár? Akkor az nem áll, hogy szűkszó, mi?

Látogatóm elhallgatott, hosszan csóválta a fejét, nézett be a szobámba a vállamon keresztül. Szép kis szoba, sóhajtotta, fasza lakályos. Kis lakáj a nagy Duna mentében, hehe. Azért ő se tisztára vajbunkó ám klasszikusokban! Majd meglátom. És, nézzenek oda, hát micsoda egy

panorámajellegű a kilátás. Szabadság térre és satöbbire. A téma az utcán haver, ugye? Fölpumpáljuk, megírjuk. Mert az embernek mindent szabad, ugye? Egyelőre, főemlőském, mondta, egyelőre, ami nem mindörökké.

Nézze, szólaltam meg végre, legalábbis mozgott a szám, nézze..., de közbevágot, hogy igen, igen, a szaros kis cikkentyűnk. Ha már szóba szíveskedtem hozni, hát köszöni szépen, hogy ő ismeretlenül is kikapott miattam, a szemére vetették, mért kísérletezik engedély nélkül, ráadásul terepen, de ha már ilyen partizánkedve van, minek fecseg el olyasmiket, hogy kitől is származik az a szérum konkrétan, illetve hát a kannásbor, amit a kísérleti alanyok kaptak. Most mondjam meg, ezt mondták, bele neki a telefonjába, a pofájába.

De ő az oka! Mert ha legalább megmutattam volna a pizkozatot, akkor ő nekem az egész hajléktalan-dolgot kihúzza a picsába gond nélkül, és nincs kellemetlenség meg mosakodás az övéi előtt. És ráadásul kik előtt! Mert most mindegy, hogy híggalambok, meg hogy faszkakukkok, akkor is micsoda dolog ez. Azt a büdös piárját neki! Szabad ilyen, szomszéd úr? Hát egy írástudónak, már bocsánat, de több esze kéne hogy legyen. Pláne, tette hozzá, ha az illető írástudónak se mindegy, hogy mit gondolnak odabent bizonyos fontos fajtársak. Nagyon fontosak. Akik például abszolút elöl állnak az átültetési listán. Itt játékosan elharapta a mondatot, a szájára ütött, hogy ezt jobb, ha én meg se hallottam. Fene a fecsegős természetébe! Ámbátor ő nem mondott semmit. Mondott? Nem mondott!

Bocsásson meg, mondtam, de egy szót se értek, tényleg egy szót se. Bár ez talán nem is baj, mindannyian vagyunk így, hogy többet iszunk, esetleg van valami a borunkban, ugye, Tubica úr?! Úgyhogy ha megbocsát, mondtam, és biccentettem, nekem dolgom van. Majd, szinte nyugodtan, megpróbáltam becsukni az ablakot. Hiába.

Tubica négyujjas, kénsárga cipőjét az ablakrésbe helyezte, és nézett rám cinkosan. Erjedt köles-szaga volt a leheletének. Hitvány, törékeny láb, mondta, sajnós. Még egy ilyen

ablak is ripityomra törné, ha valakinek az a célja, hogy eltöri. De azt ő nem hiszi, hogy ilyen cél praktikusán megfogalmazódna. Vagy igen?

Nem arról van szó, mondtam.

Akkor jó, izzadóskám, mondta. És hogy író létemre érhetném a viccet, félre ezzel a rabbis komolykodással, igazam van, csak a buta ember rohan ablakostul a házba, lazítunk egy ilyen szép napon. Egyszer majd úgysis törvény lesz a lazítás. Egyébként, folytatta tünődve, akár ki is jöhetnek vele sétálni a tetőre. Megbeszelnénk ezt-azt. Kart karba öltetnénk s elsétálgatnánk szépen, mint holmi kultúrlények... Ha már behívni, ugye, nem akarom. És szépen, ropi s kávé mellett megmondani, hogy vagyok.

Jól, mondtam, jól vagyok, Tubica úr, csak fázom így, egy szál pólóban, nyitott ablaknál.

Érdekes, ő meg nem fázik, felelte, persze, ő elővigyázatos volt, tudta, hova jön, és aláöltözött a szabadidőjének. Nekem is ez kéne, vagy mondjuk egy bunda, naná, egy sunda-bunda. Mi az minékünk, nem igaz? Megnyúzni azt az ártatlan állatot, és beletímárkodni a szinte dobogó irhájába, mikor még a kedves édesanyja neki el se siratta, ugye, de máris. Bebújni, mint egy szaros bensőség, na mindegy, ilyen időket élünk, fölneőtt példány vagyok, azt csinállok, amit akarok. Egyelőre. De én se tudok mindent, hiába vagyok olyan kurvára kitájékozódva falonátilag.

Már ne haragudjon, válaszoltam, de ha a tárcámra céloz, azt én, szégyellem is mondani, úgy találtam ki, és ha bármi esetleg...

Na most többet olyant, hogy „kitaláltam”, vágott közbe szomszédom, olyant ő hallani se akar, ezt már most megmondja a hosszú együttműködésünk elején. Kitalálni a jégesőből szokás. Meg az erdőből. A búzából, az anyánk picájából, úgyhogy ezt többet nem akarja, tisztelettel, hallani. Mi lesz később, ha már most ilyeneket mondok? Ezzel a fajdelikát bőrömmel én nem mondhatok ilyen csacsiságokat, hát megáll az ész! Van neki baja az ellenlábasaival elég. Az idegenschívű emberbérencekkel. A

belső huhogókkal, akik mind órá utaznak, hogy ejnye, Tubica fajtárs, hát ha egyszer a szaros hajléktalanokra hat, akkor miránk, árjakra mért nem hat? Interpelláljon csak gyorsan felfele a Tubica fajtárs, hogy mér! Nohiszen!

Lenyűgöző volt, neveléses és félelmetes, ahogy tipegett föl-alá, ahogy kurkákolt, fölfújta magát, majd minden átmenet nélkül rikácsolni kezdett, s a mögötte álló őrző-védő munkatársai minden szavára összerándultak, igaz, én is.

Egyszer csak megállt, legyintett, majd a fülemhez hajolva közölte: az a baj, hogy a kibaszott szérum 18-20 óra után kiürül, mármint hogy az ilyen plötty kísérleti szervezetekből, mint az emberé, aztán hutty. Hutty, kiabálta, mint a tavalyi koton, úgy esnek össze, az meg kinek kell, őnéki semmiképpen, hogy kinevessék, hogy megint csak a maró szégyen, a rájövés, hogy az élete végéig csak egy sárcipőnyi szaros galamb, semmi más, uram, semmi más, üvöltötte bele a képembe látogatóm, de sose féljek, felvirrad a nap, és meg fogok lepődni, és nem ám ez lesz, mint ezekkel a bambabélákkal, hogy kérhettek volna bármit, de csak a Czeizel Endrét kérték meg egy piszoárt.

Nem ám, és háromszor is nem ám. Hanem csöndes növekedés, azután megragadás, fogta meg a karomat Tubica Cézár, és megszorította. Súlyosan néztünk egymás szemébe, én bírtam kevesebb ideig a zavaros, átható pillantását. Zöld volt a fehérje, barna a sárgája. Pontosan emlékszem, akkor kaptam el róla a tekintetem, mikor arra gondoltam, hogy most azonnal ki kéne tekernem a nyakát, mert már egy perc múlva is késő lesz, és attól fogva mindig késő lesz, amíg csak élek. Nemcsak lesütöttem, le is csuktam a szemem, és mire kinyitottam, látogatóm nem volt sehol.

* * * * *

Hetek teltek el, ők élték a maguk életét, én a magamét, bár ez utóbbi, ha látszat szerint nem is, lényegében mindenestül megváltozott. Szomszédaimon és a tőlük való rettegésemem kívül nem érdekelt semmi, egyedül bizonyos je-

lekre tudtam figyelni, illetve arra, hogyan tarthatom távol magamtól e jeleket. Babonás lettem, óvatos, sőt gyanakvó, az utcán kezdtem úgy viselkedni, mint aki hivatásszerűen figyel, és akit ugyanígy figyelnek, némi szomorú fellengzősséggel azt mondhatnám, titkosügynök-szereplője lettem az életem filmjének.

Lám, a téma, gondoltam, jár a nyakamra a téma és kopog, életem kel és nem ereszt. De akkor miért nem írom meg, tettem föl végre a kérdést, miért nem engedek a készletésnek, mely mint a forró fagyalt. Tulajdonképpen a pusztaságtól, attól, hogy az írás által netán sikerülhet a fikció birodalmába terelnem szomszédaimat, s így bizonyos fokig uralkodhatok rajtuk, illetve önnön rettegésem, már ettől kissé megnyugodtam, majdhogynem tervezgetni kezdtem.

Ülj le szépen, mondtam magamnak reggelente, ülj le szépen, és nézz körül, csípj a karodba, nézd meg, mi a valóság, és mi az, amit képzelsz! Amit képzelsz, az irodalom. Ülj le és írd! A kurva életbe! És próbáltam is följegyezni ezt-azt. De valahányszor csöngettek, pláne kopogtak, előtött a veríték, és a szívem lecsúszott a gyomromba.

* * * * *

Február közepén a sasbojok hoztak egy vadonatúj mikrohullámú sütőt. Udvariasan kopogtak az ajtón, bár az is lehet, hogy csöngettek, s rögtön fölmutatták a tagkönyvüket, nehogy betörőnek vagy cigánynak nézzem őket. Aprófejű, kigyúrt vezetőjük ezer bocsánatot kért. Sajnos, mondta, Tubica főfajtársunk odakint van kiküldetésen, lévén így nem tudott személyesen jönni, miáltal elnézését üzeni, meg hogy fogadjam el ezt a multifunkcionális készüléket az enyémmé cserébe, az már úgyis, nem akarnának megbántani, de úgy volt szar, ahogy van.

Ez túl azon, hogy vadiúj, egy komolyabb dolog, lévén sokkal nagyobb teljesítménye van, mint az enyémmé, folytatta az aprófejű. Tényigaz, de azzal őszintén én ne törődjek, hogy vannak rajta bizonyos gombok és beállítások,

amelyeket nyilván kevésbé bírok használni momentán, példának okáért: „Első költés”, „Turbó A-B”, „Szárnyfény 1-3”, „Vitaminos fiókaszáritás”, „Bőrpreparátor I-X”, ilyenek, de amúgy totálisan megfelel az európai szabványnak. Van benne műszaki leírás, igaz, tajvaniul. Úgyhogy summa summárum, ők most azonmód szeretnék e dolgot a konyhámban elhelyezni.

Adják csak ide, mondtam, bizonyára nem nehéz. Pedig nehéz volt.

Úgy is jó, mondták, s újólaj megköszönve a türelmemet, további tisztabúzáat kívántak. A lépcsőház ablakából még visszaszóltak, hogy majd elfelejtették, grillezik is turbón.

És ebben nem hazudtak. Ráadásul pont odafért az előbbi helyére.

* * * * *

Tubica pár nap múlva kopogott az ajtón. A világért se ijedjek meg, mondta, csak az ilyen barom nagy ajtókon roppant kényelmesen lehet pisztollyal kopogtatni. Úgy döng, mint a hájderménkű, de nem ez a lényeg. Hanem az, hogy tegnap jött meg külhomból, és eredetileg csupán a köszönetét akarta személyesen is megerősíteni, illetve az elnézését, mert őneki csak közvetlen a hivatali utazása előtt, úgyszólván a levegőben jutott tudomására, hogy az a rihoványi turtur kurva, tanult műtősné létére, egy ilyen dolgot tőlem elkért, egy élelmiszeripari, sőt, egy tisztiorvosi dolgot, az esze neki megáll, bizonyisten. Ráadásul súlyos hónapokkal ezelőtt! De reméli, hogy meg tudok bocsátani.

És még azért jött volna eredetileg, mert attól fél, tisztelettel, hogy a vadonatúj készülék, amit küldött, hogy az esetleg nem vált be a háztartásomban, vagy nem tetszik a színe és ilyesmije, netán, Isten ne adja, ővélük van nekem is bajom faji alapon, mint a zsákmányuralmi bitanghatalmaknak, merthogy át se ugrottam megköszönni. Annyit mondanivaló becsülettel, hogy bú vagy bá.

Köszönöm, bevált, mondtam, és elhallgattam.

Kicsit ő is hallgatott, majd azt mondta, figyeljem meg, legközelebb ő addig hallgat a lábtörlőmön, amíg be nem engedem, sőt invitálok. Ha napokig, hát napokig. De most nem ér rá, lévén nyomozást folytat, és eredetileg ezért is jött. Mert sajnos az éjjel gyilkosság történt, ő teljesen ki van akadva a gyászatól, hát kinek árthatott az a kis unokaöccsük, akinek ismeretlen tettes kitekerte a nyakát, kinek? Kinek volt útjában egy játszódó galamb, író úr, kérdezte, és idegesen tekergette a fejét, próbált benézni az előszobámba, persze nem látott semmit.

De a szennyhomályban felvirrad a nap, úgyhogy várgyál te csak, ember, várgyál, üvöltötte bele váratlanul a lépcsőház húgy- és kendermagszagú sötétjébe. Gurult le a hangja a lépcsőn, verődött emeletről emeletre, és százan hurrogtak rá, mint a visszhang, fegyelmezetten, katonásan. Száz kövér, tollas mikrofon.

Mikor csönd lett, nagyot sóhajtott és bocsánatot kért a gyengeségéért. Lényeg a lényeg, mondta nyugodtan, fojtottan, ő most az összes élő lakót végigkérdezi, nem-e talált egy fejet eldobva az otthonában. Igen, natúr fejet, mert a hozzá tartozó testet ők már azonosították a földszinten, egy bizonyos lakásnak a közelében. Feküdt ott. Most mondjam meg, micsoda világ ez?! Egyelőre!!! Az elhalt unokaöcsi célba lőtt az udvaron, s bizonyos illető elkapta. Még meleg volt neki a kis pisztolya csöve. Nem macska volt, az biztos, azt a laborban kizárták. Hanem más. Rosszabb. Kegyetlenebb. És gyávább.

Nagyon sajnálom, mondtam, nem találtam ilyesmit a lakásomban.

Akkor jó, mondta, reméli, erről hamarosan személyesen is meggyőződhet.

* * * * *

Fél nap tépelődés után kerestem valami ürügyet, és lementem a házmesterhez. Viszonyunk nem volt különösebben szoros, de minthogy közlékeny ember volt, az a fajta,

aki csak az első szóra vár, hogy boldog-boldogtalannak elmesélje a ki tudja hol hallott rémtörténeteit, okkal gondoltam, hogy beszélgetésünk során könnyedén szóba hozhatom „egyre zajosabb lakóinkat” a padlástérben.

Az volt az egyetlen nap, amikor beszélni mertem volna erről vele vagy bárkivel. Néhány héttel korábban *még* nem, néhány hét múlva pedig *már* nem lett volna hozzá bátorságom. Mindezt csak ma este látom ilyen világosan, és nem vagyok elragadtatva magamtól. De ez senkit, már engem sem érdekel, viszont gyorsabban kéne haladnom, fogy az idő, negyed tizenegy van, ráadásul nem is tudom megállni, hogy ne figyeljek többfelé, a televízióra és főleg az utcára, ahol például az előbb vonult el egy részeg társaság, óriási Red Bull-tortát cipeltek, egyikük majdnem észrevett az ablakban.

A kútszerű belső udvar egy lavórnyi homokfolttól eltekintve tiszta volt és bűdös. Hiába csöngettem, senki nem nyitott ajtót. Csalódott voltam, számítottam házmesterünkre. Azt is meg akartam tőle kérdezni, igaz-e, hogy egy magát megnevezni nem akaró társaság, úgy ahogy van megvásárolja az egész házat, vagy ez is csak szóbeszéd, mint a többi.

Bevallom őszintén, ahogy ott álldogáltam, fölöttem a hat emeletnyi kurrogó, motozó félhomállyal, nem is bántam volna, ha igaz a hír. Újra csöngettem két rövidkét, óvatosan hallgatóztam is, de egy árva hang sem szűrődött ki az ajtó mögül. Sokáig ott időzni nem volt tanácsos, úgyhogy hagytam egy cédulát, miszerint hálás lennék, ha fölkeresne. De erre már nem került sor.

* * * * *

Február végén, legfeljebb március elején a szobámban találtam Tubica Cézárt. Épp elállt a popcorn hóesés, és kisütött a kora délutáni nap. Két napig távol voltam, úgyhogy hosszan kellett szellőztetnem, közben valamiért kimentem a konyhába, s mire visszaértem, ott volt.

Föl-alá járkált, ette a ropimat, belenézett a tükrömbe, igazgatta a baseballsapkáját. Príma kis fészek, mondta, amikor meglátott. S mennyi könyv, sóhajtotta, bár én ne higgyem, hogy ő is nem tudna annyi könyvet írni, mint a szar. Mert tudna. Többet is, ha volna ideje. Csak ne tennék ilyen kibaszott zsúfolttá a lakást! De majd megoldjuk. Kár továbbá, hogy kicsit keskeny a fürdőszoba, s nincs egy rendes kórterem, na mindegy, lényeg, hogy a miénk. Egyébként bocsánat, mondta, erre járt, végre nyitva volt az ablak, hát, gondolta, csak nem sérti meg a kis szomszédját, beugrik egy pillanatra, ha nem alkalmatlan, ugyanis nem akar zavarni az alkotó munkámban.

Nyeltem egyet. Végre legalább nyelni tudtam.

Vagy ha nóstény van itt, folytatta, azt is nyugodtan megmondhatom, férfiak vagyunk. Egy bögyös tojó, aki csak úgy átszalad napközben egy kis tifi-tőfire.

Nincs itt senki, mondtam. Eddig azért tudtam megőrizni a nyugalmamat, mert bizonyos jelekből arra következtettem, hogy álmodom.

Helyes, mondta, ha nincs. Ne is legyen. Mert nem az, hogy titok vagy szégyen, de mégse örülne kifejezetten, ha kitudódna, amiért jött. Kétszeresen se. Ha például valaki megírná, mint a múltkor azt a három csövesbunkót, akik egyébként azóta elhaláloztak, hát az nem lenne nagyon jó. Már csak azért se, mert akkor tutóba, hogy kiröhögnek őtet a tévében.

Tévében?

Tévében, testvér, mondta. Már bocsánat, ez, hogy testvér, ez náluk egy ilyen belső megszólítás, én is mondhatom neki, ha akarom, hogy Tubica testvér. De nem ezért jött, hanem hogy kérdezne, illetőleg kérne valamit. Szerinte én biztosan tudom a *Mi mozog a zöldleveles bokorban*-t, mert azal szeretne fellépni a Dáridó című műsorban, reméli, szívesen nézni, és megköszönné, ha magnóra énekelném neki.

Az nem fog menni, mondtam.

Akkor legalább a szövegét, testvér, se nem róka, se nem izé, nyúl, dadadada, pont, pont, pont, hogy van tovább?

Nem tudom, mondtam neki, tényleg nem tudom. Fogalmam sincs.

De magnóm azért csak van, vakkantotta oda látogatóm, olyan kis szar, amivel föl szokok venni ezt-azt. Beszédet. Ha egy bácsi például mindenfélét beszél.

Az éppen van, mondtam neki, diktafon, bár nem hiszem, hogy ezért jött a Tubica úr.

Valóban nem, felelte, és hogy már bocsánat, de ettől a szeretetlen hangomtól neki a könny kiesik a szeméből, és legszívesebben nem is tudja, mit csinálna. Itt elhallgatott, sértődötten kurrogott a székemen, teszegette a napszemüvegét, hullott a tolla. Néhányan keresték telefonon, de ezeket gyorsan lerázta.

Nem látjátok, hogy tárgyalok?, mondta mindenkinek, és már húzta is elő a fejét.

Azt azért ő föl nem foghatja, szólalt meg végre, hogy mér' nincs nekem mobilom. Itt van, ő nem egy író, mégis van neki kettő is a szárnya alatt. Jó, hát ez a megoldás az esetemben kicsit korai még az anatómiám miatt, viszont csak egy szavamba kerül, van egy homopreparátoruk a Hálózatban, plusz komplett elmesebész, az direkt az agyba is tud mobilt betenni, nemcsak szárny alá. A magamfajtnak, amíg teheti, ezt érdemes lenne kihasználnia, magyarázta Tubica, ha már egyszer az ember erre van teremtve, hogy akkora baszom feje van neki, már bocsánat. Ez a kollega beoperálja, és tökre nem látszik semmi, csak használatkor az antenna. És nyelvvel lehet nyomogatni a gombokat. Van színes előlappal is, de ha nem, nem. Mert látja ő, hajolt bele az arcomba, látja, hogy engem nem nagyon izzít be se ez a dolog, se az ő jelenléte, de sebaj, majd be fog, tesókám, mondta látogatóm, és elővett egy noteszt, majd be fog.

Ami kések, nem múlik.

Hanem az mond-e nekem valamit, kérdezte, és lapozgatótt előre-hátra, hogy tágulás meg márványosodás. Vagy hogy szövetállomány, ami a mélyből jön, illetve képesség?

Na? Ami jobban nő, mint a test!? Hogy is van? „Nagyobb az úrtartalmad, mint amekkora vagy”? „Mély kamrák nyílnak”, há? Perisztaltika. Nem ismerős? Úgy se, hogy cicák?

Hogyhogy úgyse, kérdeztem. Hallottam, ahogy szűrkül és vékonyodik a hangom. Nem értem a szomszéd urat, mondtam. Szúrt a gyomrom, öt perc se telt el, és megint erősebb lett bennem a félelem, mint a kíváncsiság.

Dehogynem érted, fucky-mucky, dededehogynem, gügyögte az orrom alá Tubica, és gúnyosan, áthatóan nézett rám. Olyan volt a tekintete, mint az orvosi domestos. Egyébiránt üzenetet hozott, mondta. Még hozzá azt az üzenetet, hogy puszil a Kálmánka bácsi. Azaz puszilt.

Mit akar ezzel mondani, kérdeztem. Nem hiszem, hogy ismernék bármilyen Kálmánka bácsit.

Bármilyent nem is, válaszolta Tubica, de a *Hulla a Balatonban*-t azt csak én tetszettem írni, nem?

Nem, mondtam, bár egy *A hullámzó Balaton* című novellát, azt tényleg írtam.

Úgy is lehet mondani, bólított nyájasan látogatóm, neki mindegy. Lényeg, hogy azt én írtam, amiben a fönt nevezett Kálmánka bácsi szépen bediktálja az életét, satöbbijét. És nem kell tettetni a mauritiusi dodót, kistestvérem, mondta, mert az fuckot se segít, hanem tessék elmondani, amit tudok, de gyorsan!

Nézze, az biztos, hogy se nem róka, se nem nyúl, meg hogy mimimi, de ennél többre én se emlékszem, mondtam hirtelen ötlettel, mire látogatóm erőltetett, idegbeteg jókedvet mutatott. Összegörnyedt, zubbonyát kigombolta, s úgy kuncogott, akár egy kórházi fokhagymaprés.

Kruhaha, mondta, kruhahaha, hát az egyébként kész röhej lesz, ha én velük örökké ilyen feledékeny leszek. Meg fasz. Ők barátkoznak, én meg ózdkodok? Lenézek? Két napig nem nyitok se ajtót, se ablakot? Hát milyen hozzáállás az? Mellesleg nem fogom elhinni, de ha valakit jégcsappal szúrnak agyon, annak annyi nyoma se marad, mint a légyfing. Hogy ezen el-e gondolkoztam már. Vagy a szegény házmesterünk esetén. Akit effektív kannibalizmussal

vittek el, ő ezt ismerős ápolóktól tudja. Mert találtak neki a mélyhűtőjében ezt-azt. Szőröstül-bőröstül, ha értem. Maguk a nyomozóhaverek is el voltak képedve, akik kijöttek helyszínelni. S most elmekórház, elmebörtön.

Le kellett ülnöm, hogy ne lássa a lábamat remegni.

Jól van, na, szerencsére ez a miénk egy kissé más eset, fűjt egyet látogatóm, én nekik szinte egy ölükké pottyant megtiszteltetés vagyok, bár ez nem az én érdemem teljeséggel, hanem a farkcsíkmirigyemé és az övé. Különben is: „sej, a galambostort türelemből fonják”, ez magyarul nem jön ki jól, viszont azért jegyezzen meg! Apropos, megjegyzés! Hát az agyam megáll, csapott a pisztolytáskájára Tubica, a nyelvemen van, valamilyen faszi meg nő, ezek ugor-nak ki, csak más szavakkal. A zöldleveles bokorból. Ez a bokor is egy konkrét izé, mintha Lipton volna vagy Kamilla, na mindegy, van időnk, hál’ isten, még nem olvadnak a jég-csapok. Bár kiesni akkor is ki lehet.

Bizonyára, mondtam epésnek szánt hangon, és éreztem, ahogy az agyamból lefut a vér.

Szóval, a Kálmánka bácsi érdekel minket, tesókám. Hogy mi volt a trükkje, a módszere, a lóizéja, sorolta Tubica, és szépen húzkodta le az ezüst bokszerkesztyűit. Nekem elárulja, mondta, hogy alapjában véve ez az érdeklődésük főcsapása, a többi csak tollpúder, szezám-mag a lószaron, úgyhogy ezt most ne vicceljük el, ha kérheti.

Ne haragudjon, de én egyáltalán nem viccelek, mondtam, és próbáltam összeszedni a gondolataimat. Nem viccelek, csak hogy itt valami nevetséges és fatális tévedés van. A *hullámozó Balaton* az egy novella, és az ilyesmi, fellengzősen a „művészet”, az nem kannásbor, Tubica úr, nem galambnő-vesttőszers, hanem fikció és nyelvi megalkotottság, satöbbi, ezzel nem untatnám, a lényeg, hogy én azt az egészet tövi-ről hegyire kitaláltam annó. Szemenszedtem és kész.

Hát nem megint ez a „kitaláltam”, amit ő olyan kurvára nem szeret? Hát nem, csóválta a fejét mosolyogva. Amitől a tolla föláll. Amit már szépen megbeszéltünk, hogy ne, mondta. Én meg csak azértis. De hiába vagyok ám én

ilyen kiba' felsőbbrendű! Mert a tények makacs dolgok, annál csak ő a makacsabb. Ergo a tények én vagyunk, fajmajomkám, jelentette ki Tubica, és csontig belenézett a szemembe. Azt pedig ne mán, hogy ő beegye, hogy nem a Kálmánka bácsi mesélte el nekem a tényállását a diktafonba, mert az effektíve bele is van írva, a személyes elmesélés. De ez nem is kérdés. Hanem most jön az ő problémájuk énvelem. Hogy engem mint, ugye, laikust, ki tudja, miért, nem a lényeg érdekelt. Ezért az én írásom értékelhetetlen, mármint tudományos szempontból.

Az járt a fejemben, ami ilyenkor bárki másnak is járt volna, hogy ilyen nincs, hogy megáll az ész, és hasonlók. Az elképedés görcsbe rántotta az arcom, de látogatóm nem zavartatta magát.

Úgyhogy, fucky-mucky, ott még kell lenni pár dolognak. A szalagon. Mert egy kicsit azért furcsa, hogy csupa olyasmi maradt ki a cikkből, ami az ő mozgalmukat legközelebből érinti. Amitől a növekedésük függhet. A sorsuk. Az egész fajjövőjük. Nem úgy gondolom? Szerintem nem furcsa, hogy az öregnek egyfolytában járt a köleslesője, de pont a lényegről nem beszélt?

Mondja, Tubica úr, emeltem fel a hangom, mert e ponton a helyzet fagyos képtelenségénél is jobban idegesített látogatóm elemi ostobasága, mondja meg őszintén, olvasta maga azt a novellát?

Nyugodt lehetek, mondta szomszédom kimérten, megtekintette többször videón, fajpébéülésem lejátszották, kiértékeltek, ezért bátorkodik úgy fogalmazni, hogy nincs tévedés. Arról nem is szólva, hogy a bizonyos Kálmánka bácsi tanúk előtt be is ismerte a tágulástani kísérleteket, hogy szabad akaratából ő volt a delikvensnek az alánya. Elhihetem, hogy komplett, aláírt vallomás van a birtokukban.

Úgyhogy minden összevág, kezdte el csapkodni az asztalt Tubica, csak az nem összevág, hogy én ötlet a legnagyobb pofátlansággal és sportot űzőleg hülyének nézem, s ő őszintén kíváncsi lenne, hogy számolok majd el a hátrányos

lelkében dúló kisebbséggel, ami nem szityi-szoty, hanem lerakódik a költővel, mint a guanó. Keményen, vagy mi a fasz.

Ugyan, alighanem félre tetszik érteni a Tubica úrnak, hiszen szó sincs ilyesmiről, mondtam, s közben a nyelvem harptam volna le, hisz dehogynem, hisz mi másról volt szó, mint arról, hogy hülyének, egy elképesztő, orbitális baromnak néztem, akinek lassan kénytelen voltam elfogadni a létezését, sőt, a gesztusait, s akit ebből kifolyólag gyűlöltem. És akitől, legyenek őszinte, féltem. Eldaráltam még párszor, hogy nem erről van szó, és próbáltam összeszedni magam.

Nézzé, arról én nem tehetek, mondtam, hogy a novellámból a Tubica úr és a... testvérei ilyesmiket olvasnak ki, ez rendben is volna, s talán nincs is itt olyan fatális tévedés, hisz csak a gyakorlatlan képzelet, mely ugyanakkor szabad és szilaj, nos, az űz vélük, egyébként a szépirodalom dicsőségére, szelíd tréfát, de higgye el, uram, hogy ezt a „zabálóművészt”, ahogy a barátaim nevezik, s jobb híján én is, ezt szőröstül-bőröstül én találtam ki, pontosabban „álmodtam meg” egy Zichy Jenő utcai galérián.

Nagyon sok a kása, tesókám, annyit tetszünk beszélni, mint egy szökőkút, felelte Tubica, s hogy úgy látszik, kelleni fog a szép szó meghosszabbítása más eszközökkel. Ezzel együtt higgyem el, nem is annyira a belévetett fajakarát, hanem az igazságfolytonos felelősség véteti elő vele ezt a pisztolyt, amit ő személy szerint nem szeret, folyton kézöld tőle az oldala, a fehér tok koszolódik, a barna piszkol, csak a baj van olyankor, ha előveszi az oldalfegyvert, most a lődözésről nem is beszélve, és különben is, hát micsoda ő? Egy szaros nyomozó talán ő? Igen vagy nem? Választ vár, kiáltotta, és meglepően nagyot csapott az asztalomra.

Hallgattam. A torkomban dobogott a szívem. Igyekeztem gúnyos hangot megütni. Persze, mondtam, hogy időt nyerjek, de a hangom csak csúszkált és cincogott. Undorodtam tőle is és magamtól is. Persze, hogy nem, Tubica úr. Azt hiszem, összességében ezt mondtam.

Na hát akkor, sóhajtott egy nagyot, és elővette a noteszét. Kezdjük szépen előlről, testvérem! Szóval Balatony Kálmán, anyja neve Haisz Piroska, hetedik kerület, utcát egyelőre nem mond, Liget közeli, negyedik emelet kilenc, lift nincs, zubbonyzöld ajtó padlásfölgjázat mellett. Reméli, ugyanarról beszélünk.

Biztos. Maga tudja, mondtam, és folytattam volna, de közbevágott, hogy akkor jó, ha biztos, és akkor az is biztos, hogy ez az itt lakó Kálmánka bácsi hat vagy hét konkrét látogatást fölírt a kis naptárjába, tavaly is meg idén is, hogy „Lajoska jön”, „Lajoska hatra”, stb. Hopp, egy légy, kiáltotta Tubica. Reméli, a keresztneveimet azért tudom, nem? De. Akkor nekem hol itt a kitaláció? Hát mi a sátán kékeres kutyája ez, ha nem valóság?

Furcsák lehettünk azon a napsütötte, valószínűtlen délutánon. Ültem vele szemben, diadalmasan nézett rám, én meg egyre jobban összehúztam magam, és az még hagyján, de érveltem és vitatkoztam, hunyászkodtam és dacoskodtam, kint sétáltak a testőrei, az úgynevezett sasbokok. Domestos-szagot éreztem megint. Sírni lett volna kedvem.

Csakhogy, Tubica úr, sóhajtottam, ez a Lajoska, ez nem én vagyok, hanem ez a fia az én hajdani hősmnek, és végzett vadász, annó bérkilövő volt a Honvédnál, csak az a helyzet, hogy így neveztem el, Lajoskának, hogy ne mindig a más nevével szórakozzak, ha érti. Nos, innét a félreértés. Naná, hogy ő az, a bérkilövő, aki látogatja az apját, persze, nem gyakran, hisz ki tetszettek értékelni a szöveget, de azért rendszeresen látogatja... Már úgy értve persze, hogy a novellában.

Na ugye, testvérkém, fújt erre egy nyálasat Tubica, na ugye, hát bírunk mink épkézlábul válaszolni, még ha hazugságot is. Mert nem látogatja. Ugyanis nem áll neki módjában. Mivel nevezett Balatony Lajos, anyja neve Atádi Gizella, az két évvel ezelőtt nyomtalanul eltűnt a faszba. Fogta magát és el. Nem mondja, igen rejtélyes körülmények között, hisz egy reklámszatyor őzikebelsőséggel indult el

legutolsó munkahelyéről, azután hopp, egyszer csak elszakadt a film. Egy dolgos élet filmje, burukkolt kedvtelve Tubica, bibibibibibizony. S máig nem tudni, mi történt, ki történt. Voltál és nincsesz, ahogy a költő mondja. Úgyhogy logice beláthatom, aki a szegény Kálmánka bácsi naptárában szerepel és Lajos keresztnevű, nos, az nem lehet más – de vonjam csak le én a konzekvenciát.

Idefigyeljen, én nem vonok le semmit, mondtam.

Húhuhuhu, de dühös, nyújtogatta a nyakát Tubica, hú de! Ha most ki akarna gúnyolni, mondta, akkor azt mondaná, kakukk, de nem akar. Hát vegyem már észre, hogy a Kálmánka bácsi telefonos füzetében meg lettek találva a konkrét régi telefonszámaim. Práter utca, Kacsóh Pongrác, Zichy Jenő, sorolja?

Nem érdekel, mondtam, és émelyegtem, és csak arra tudtam gondolni, hogy jézusmária, elfogadtam a játékszabályait, hogy szörnyű, de elfogadtam, közben kívülről hallottam a saját hangomat, ahogy ismételve, hogy nem érdekel, és nem vonok le semmit, nem és nem, és anélkül, Tubica úr, hangsúlyozom, anélkül, hogy belemennék a képtelen és hülye játékukba, azt kell javasolnom, kérdezzék meg ezt az állítólagos „Kálmánka bácsit”, akit én soha a bűdös életben, úgy értem, hogy a valóságos életben nem láttam.

Nem is fogod, testvérkém, válaszolta Tubica, és hosszan, részvétellel rángatta a fejét, nem is fogod őtet látni, mert-hogy nevezett az övéi köréből magához szólította az úr, ha ugyan el nem okádta magát a látványtól, ami a szólításkor fogadta őtet. Az az ábra, fucky-mucky, tette hozzá, hogy a tulajdon édes neveltjei falták föl tegnapi virradóra, ami azt illeti, elég óvatlanul, mert maguk is fölfordultak hamarosan, a kis túlélők. Alighanem megölte őket a csokipapír.

Néztem magam elé, nem szóltam semmit. Mikor ez az én hajdani hősöm kikopott a zabálóversenyekből – amely sportágra ma már igen kevesen emlékeznek – , és a felesége, Lajoska anyja elhagyta egy édesipari edzővel, akkor kiszorult az úgynevezett társadalomból is, egyre töb-

bet ült otthon, és az évek alatt úgyszólván beledagadt a lakásába. Ez az amúgy is terjedelmes ember sportszerűen Balaton szeleteket evett, egy mártott, csokoládéval bevont ostyafajtat, semmi mást, és lassan kikísérletezte, hogy a sztaniol is beépül a szervezetbe. Zabálta tehát e csokoládét ezüstpapírostul, hétköznapi edzett, vasárnap önmagával versenyzett, négyszázat, ötszázat tudott megenni egy ülésben, és naplót vezetett a teljesítményéről, mellesleg etette a nagyon különös macskáit; erről a kövér és konok lepusztulásról szól a novella, melynek végén azt mondja a hős, hogy szakad, kinyitja a rácsot, és magához engedi a három vérmacskát.

Tubica némi részvétteljes hallgatás után szólalt meg, hogy képzelhetem azt a látványt, ott feküdt hanyatt a három bestia, az aranykoszorús Gizike meg a két másik mutáció, méter magasak parasztmacska létükre, és mellettük az egy köbméter ezüstpapír, úgy lehet fogalmazni, hogy erről a síkos göngyölegről szabályosan lezabálták a Kálmánka bácsit, azután pedig elkezdtek cupfákolni a fémet, abba döglöttek bele.

Most én mit szólok ehhez, hogy ennyi tragédia egyazon éjszakán, kérdezte Tubica, de ezúttal, azt hiszem, nem várt választ. Bizony, mondta, marcangolták, marcangolták, tán a gyermeki múltra gondoltak, tán hullattak egy-egy könnyet, és mikor ugye a belekhez értek, magunk között mondván: egy embernek elképesztően sok bele van, akkor meglátták azt a tompa, nyirkos ragyogást, bontogatták, hogy van-e benne esetleg májkrém, vagy valami szar, de nem volt, csak a nagy, kitolt halál, az volt.

Hogy „nagy kitolt halál”, azt én írtam, gondoltam. Ezek szerint mégis olvasta.

Az ilyen fém szar, testvérkém, az tök mérgező ám, magyarázta Tubica, s hogy az ő saját neje is, a hülye, majdnem beteg lett tőle, mert az Operában voltak pont, mikor jött éjjel a hívás, ezért együtt muszájlottak odataxizni a Rencivel, aki mit csinált? Nem elkezdte csipegetni azt az ezüst-

papírt? Helyszíneléskor! Tubica úgy kellett rászóljon mindenféle beosztott gatyások előtt, hogy mi vagy te? Szarka vagy, hogy smukkot eszöl? Egyszer vizlek el valahova, és azonnal lejáratsz? Égetel?! Ilyen egy hülye picca, de hát ismerem, pontosan tudom, hogy ő miről beszél. Örüljek, hogy nincs itthon tojóm.

Na mindegy, simította le a tollait Tubica, és megkérdezte, hol is tartott.

Odakünn hirtelen elsötétedett az ég, azután hirtelen kivilágosodott. Egy pillanatig, mintha a víz alól emelkednék, azt hittem fölébredtek, még valami nyál- és paplanszagot is éreztem, de nem, hanem felhő vonult el a vékonyka téli nap előtt. Ültünk, Tubica közelebb szaladt az asztalra, és megveregette a vállam, hogy jól van, nem akarja ő a szívemet fájdítani, épp elég nekem a sokk, a jó ismerősöm elvesztése, különben sem művésznek való látvány volt az, tesókám, mesélte tovább fájdalmas képpel, a ketrec ajtaja nyitva, széthányva a sok ganyé, sérvkötő meg radír meg vér meg lófasz, de támpont vagy nyom az egy darab se. Persze a fölirkálásokon túl, hogy „Lajoska hatra”.

Tény, ami tény, annak sincsen nyoma, csak logikus, ugye, hogy esetleg valaki kieresztette a macskákat, rá az öregre, hogy ezáltal megörököljön egy lakást, mondta Tubica, mi több, nagyon is mi több, eltüntessen ezt-azt. Följegyzést, edzésnaplót, mit tudja ő. Szóval ennek, szeretné kihangsúlyozni, egyelőre semmi nyoma. Ezért nem is kérdezi meg, hogy hol tartózkodtam a tegnapelőtt éjjel, ettől eddig vagy ilyesmi. Mert az, hogy itthon nem, az annyira se bizonyíték, mint a körömfasza. Mindenki ott kúr, ahol bír, oszt kész.

Rágtam a szám szélét, de nem hagyta, hogy megszólaljak.

Ezt ő odabent a Főfajtanácsban is, ahol nagyon idegesek voltak, szóval ott is megmondta, hogy részéről a nyitottkönyv, és ő jótáll az ő írókájáért, mert mink mindent tudunk egymásról, jószomszédok. Föltéve, hogy föltéve, tette hozzá, és papásan rám kacsintott.

Hogy érti azt, hogy föltéve, kérdeztem.

Úgy, mondta, pontosan úgy, hogy ami megtörtént, megtörtént, a dögöket már el is vitték tömetni külföldi preparátorhoz, szépek lesznek és üdék, továbbá az a döntés született odabent, hogy a Kálmánka bácsit mint a gigantopalmológia úttörőjét saját halottjuknak tekintik, és szép légi szertartást rendeznek neki bricseszbalettel, dízsörtűzzel. Hatóságoknál folyamatban van az emléktábla is. Egyébként az extra temetést én is meg fogom kapni, azt ő elintézi, legyenek csak egészen nyugodt. Bár hát hol van az még, nem igaz?

Amilyen hülye, ő most teljesen őszinte lesz velem, folytatta Tubica, és közel hajolt a fülemhez. Az egész probléma úgy történt, hogy látták véletlenül az állami humántévében, a Humán 2-n ezt az adást. Novellát, ha úgy tetszik. Van nekik egy különítményük, most már elmondhatja, aki napi huszonnégy órában nézi a tévét, és fölvesz és fölír és referál, hogy mi van. Hogy hol van egy kirívó hang, hol van túlságosan díva a mocskondiázás, és kit kell, mondjuk egy pirinyót megdunáztatni, vagy mi az, ami érdekes, már úgy érteve, hogy az Ébredő Galambok szempontjából. Erre van a Monitorcsoport. Na. És azok pont látták ezt a műsort, és fölfigyeltek, és meg lett indítva a nyomozás, és az ügy hozzája került, mert minden ilyen stratégia-téma hozzá tartozik, ami testszabászat meg növekedés, ezt nem dicsekvésből mondja, de őhozzá. Mért, mit gondolok, kihez, kérdezte Tubica, és legyintett.

Na, ők akkor ki is szálltak, de sajnos az öregből már túróst se lehetett kiszedni, egyfolytában hülyeségeket beszélt, hogy szeretet kell, meg rágjunk csehszlovák gumitéglát. Kilencvennyolcban, basszaj! És akkor azt gondolták, hátha az a mialófasz, az író tud valamit. Most megmondta kerek-perec, így kerültem én, már úgy érteve, hogy nyomozatilag, bele a képbe.

Hogyhogy így, motyogtam, de csak hogy mondjak valamit.

Hát így, az írás-tevékenységem miatt, mert a galambbőr-témát, azt, ugye, a megkontaktálásom előtt nem tudhatták. Másrészt az a nagy büdös őszinteség, hogy a rezortja szerint őnéki már korábban kellett volna engem szembesíteni a Kálmánka bácsival, lett volna öröm, csak, ugye, az én zárkózottságom végett ez kútba esett, aztán meg bejött a kis baleset, hogy kinyitódott a ketrec ajtaja. A lényeg a lényeg; elvitte a sírba a titkát. Illetve a fasz macskái hasába.

De most már mindegy, sóhajtott Tubica, ő is hibás a kibaszott vaj szívével, úgyhogy kimondja úgy, ahogy van: segítsék! Nem mintha túl sok választásom lenne, mert ő a helyemben nem menesztené el az Elhárító testvéreket a hivatalos házkutatásig. Én eddig is szépen együttműködtem, ezután sem akarhatom, hogy picsán szúrjanak valami métereres jégcsappal. Szóval segítsék, hiszen mégiscsak nekem diktálta le az öreg a munkásságát. Ő biztos benne, hogy tekintettel a tekintendőkre szép jelentés fog születni. Úgy érte, hogy kapok negyvennyolc órát, és addig rögzítsek le mindent pontosan, szépen, ahogy a csillag ragyog az égen, ne művészkedve, hanem hogy mit használt az öreg, milyen gyakorlatokat, milyen összetételt a roboráláshoz, satöbbi. Ha fejből, úgy is jó, ha vannak, hm, bizonyos táskában feljegyzéseim, neki úgy is jó. És mindent egyenesen, becsületesen, ami ide tartozik. Pontokba szedve. Ha nincs papírom, hoznak. Vagy ami kell. Személyesen jön érte.

És nyugodtan fogadjak el még egy tanácsot barátice, mondta hunyorítva Tubica, miközben a vállamra helyezte bal szárnyát, ő az én helyemben, már bocsánat, nem forcérozna ezt a kitalálás-témát, mert ha föltesszük azt a hülyeséget, hogy én találtam ki, mondjuk, az egész Kálmánka bácsit, akkor én többet tudok, ugye, még a Kálmánka bácsinál is. Hujujujuj, de mennyivel, hogy többet! Ráadásul én pillanatnyilag még élek is, s bár ő, Tubica Cézár se rózsavíz, vannak a szervezetnek Ugandában kiképzett valótisztjei, ha értem, és azok majd nem kesztyűs kézzel ugrasztják ki a nyulat a bokorból, de nem ám.

Ekkor Tubica megmerevedett, és a szárnya alá dugta a fejét, mélyebben és hosszabban, mint telefonáláskor szokta. Kuss, kiáltotta, gondolkodok, de öt másodperc se telt el, mikor izgatottan kiegyenesedett, sőt fölpattant a széke-men, revolverét mikrofonként maga elé tartotta, és vadul murmákolni kezdett: mimimi és satöbbi, mimimi és satöbbi, miiii mozog a zöldleveles bokorban, eddig okéka, hadarta, de most segítsek, igen, megvan, írjam gyorsan, mert agyonlő, igen, se nem róka, se nem nyúl, ez az, testvér!

Leírtam már? MÉR nem írtam le!? Mindegy, baszkurka, akkor legalább szaladjak, és nyissam ki neki az ablakot, reméli, nem felejtí el hazáig, gyerünk már, ez az, meg is van, se nem izé se nem nyúl, komámasszony meg egy úr úúúúgrott ki a zóóóöldleveles csipkebokorból.

* * * * *

Megint elborult kint, megint reménykedhettem, hogy a rákövetkező világossággal fölébredek, de hiába. Maradt a sötét, élesen, könyörtelenül beesteledett. Szomszédom after shave-, toll- és trotilszaga még sokáig lengett a szobában. Hogy egy sort sem fogok írni, azt természetesen azonnal tudtam, amint Tubica ordítva kitávozott az ablakon. Dühöngtem, jártam föl-alá, csurgott a könnyem, a verejtékem. Beszéltem magamban.

Érveket készítettem, hogy álljon meg a menet, hékám, hát jó néhány ilyen fura dolog történik az írásaimban, fantasztikum, vagy minek mondjam, ami, ugye, a legkevésbé se valóság. Nem hiszem, hogy a nevetséges mozgalmakat érdekelné, de ha már itt tartunk: előfordul, hogy a hét törpéből, hatból egész pontosan, összeoperálnak egy Királyfit, aki frissen mütve és hatalmasan megjelenik, hogy elvigye Hófehérkét. Az akkor most micso-da? Másvalaki, mondhatnám, a hetedik törpe, írói és magánéleti válságában hegedűvé operáltatja át magát. Ez is színtiszta valóság, Tubica úr? Vagy az, hogy egy Gyéké-

nyesi nevű cementmérnök hallá változik, és eltűnik a kád lefolyóján? Valóság? És sorolhatnám az átváltozásokat meg az eltűnéseket.

No hát! Ezeknek a dolgoknak, az isten szerelmére, bár okuk van, épp úgy nincs valóságos alapjuk, mint annak, hogy az a három szerencsétlen óriássá válik egy huszonnégy órára, meg hogy a Kálmánka bácsi macskái abnormális méreteket érnek el, ugyan már, kedves uram, hát mit képzelnek maguk, és így tovább, és így tovább – igen, ültem a sötétben, gesztikuláltam, és egyre bátrabban beszéltem magam elé, mintha tényleg ennek az őrült szomszédomnak magyaráztam volna, és vörösödtem közben a szégyentől, visszamenőleg is. A lábát ide be nem teszi, mondogattam, közben pedig kikészítettem a könyveimet, hogy ha jön, odavághassam őket a lába elé: tessék, bár nem videó, ezeket viheti, olvassák el a nagyokos testvéreivel, és egyúttal fejezzük is be a további kontaktust...

Így telt az estém, egészen addig, amíg valahogy álomba nem rágtam magam. Közben kiabálhattam is, mert arra határozottan emlékszem, hogy valaki a túloldaltól megütögette a falat, nem éppen ellenségesen, de határozottan.

* * * * *

Tubica percre betartotta a negyvennyolc órás határidőt. Borús, kora tavaszi délután volt, amikor kopogtatott az ablakon. Kinyitottam, beengedtem. Gyávaság lett volna nem beengedni, annak bevallása, hogy félek, márpedig én demokratának szerettem volna tartani magam, és azt gondoltam, hogy az ilyenekkel szemben semmilyen sunyiságot nem engedhet meg az ember.

Tisztabúza, mondta, és hogy ezentúl ez a köszönés.

Jó napot, mondtam.

Szereti azt az elszánt kis pofimat, mondta, miközben odaült a könyveim tetejére. Szereti még akkor is, ha ilyen héjasápadt vagyok. Biztos felfokozottan sokat dolgoztam. Meg persze éjszakáztam, mondta, és hogy reméli, tudom, hogy ő miért jött.

Nézze, mondtam szinte a szavába vágva, jobb, ha már az elején leszögezem, hogy egy kurva sort se írtam, és nem is fogok. Amennyiben érdekli őt és a tisztelt elvbarátait, olvassák el a könyveimet, kaphatók, nyilvánosak, sőt néhányat kölcsön is adhatok a Tubica úrnak, éppen ott ül rajtuk, de írni egy sort se írtam.

Az ötlet nem érdekli, mondta, és komolyan rángatta a fejét. Az én firkálásom. Hanem gratulálni jött. Mert megérkezett a tengerentúlróli laboreredmény. Argentínából, úgy bizony! És az fantasztikus, mondta, az isten lába kutya-faszahhoz képest, amit én ezzel megfogtam. Úgyhogy fel a fejfel!

Hallgattam, doboltam az ujjaimmal az asztalon, néztem magam elé.

Mondták-e már hivatalosan tudósok önnek, kérdezte Tubica halkan, s megpróbált közel hajolni, mondták-e már, hogy ultraspeciális, szóval az a fajta galambbőre van, ami millióból egynek? Abszolút galambbőr, testvér.

Nem mondták, mondtam, és sajnos folyini kezdett a hátamról a víz. Nem folyik, szuggeráltam magam, nem folyik, de folyt. Talán szíveskedne a tárgyra térni, mondtam.

Hát arra már rá van térve, felelte türelmesen látogatóm, mert, ha az előbb nem lett volna világos, a bőröm a tárgy. Helyesebben a galambbőröm. Abszolút! És én egy percig se higgyem, hogy galambbőre bármelyik szaros emlősma-jomnak lehet.

Nem értem, mondtam.

Nem baj, mondta, érteni itt van ő, és az elég is, én csak növeszem megfele a bőrömet, szépen, egyenletesen, ne legyenek pattanásos, az előírt adagokban egyem az élesztőt, a többi nem az én dolgom. Comb és far, továbbá a hát-felület,

esetleg a karbór, ha nem nagyon lóg, ezek, ami a legfontosabb. Meg a has. Húzkodjam ki-be, és lehetőleg ne vakarózzak szaros kézzel.

Ne haragudjon, mondtam, azt hiszem, ez az a pillanat, amikor egyszer és mindenkorra meg kell kérjem, menjen a picsába.

Egy író! És így beszél! Fúj, mondta látogatóm, és csóválta a fejét. Azért elképesztő, hogy az emberekben mennyire nincs már barátságosság, nyájasság és kedély, még azokban sem, akik egyébként közeli munka- és harcostársak, akik most már egymásra vannak utalva a halálig, és ez a minimum, a halál, mert ő engem, ha nem vettem volna észre, múltkor is, most is, kitüntetett a saját, sőt egy faj legmagasabb bizalmával.

Nem kértem belőle, mondtam.

De kaptam, felelte, még hozzá egy rendkívüli bizalmat, minek következtében, sajnos vagy nem sajnos, túl sokat tudok, kabinetialis titkokat, melyek a talajgyökérig hatolnak, és ez nem szóvirág, hanem probléma, amely vagy így, vagy úgy, de egy reális megoldást követel. Pláne ilyen frenetikus laboreredményekkel! Meg kell értenem tehát, hogy nem hagyhatja mérgedni ezt az elvarratlan szálát, egyszer-smind én kurvára nagyon tévedek, ha azt hiszem, hogy ő majd miattam fog tönkre menni idegileg. Mert ő emiatt folyton nemaludott és problémázott, és csak járt fel-alá a gondolkodásától, de ő nem valami taknyos rajvezető-fióka, akit én kenyérre kenhetek és hamm, még akkor se, ha galambbőröm van. Ami komoly védettség testileg, mondjuk ki kereken.

Még szerencse, sóhajtotta Tubica, és diplomatatáskájából elővett egy sárga nejlonossziét, még szerencse, hogy van megoldás, palómusabb és távlatosabb. Úgyhogy, és ez a Főfajtanáccsal is le van egyeztetve, néhány kiegészítő vizsgálat után ő felajánl nekem egy 1/A fokozatú xenotranszplantatívai állást. Fizetés, költségtérítés, krém-pénz, továbbá eleinte és adott esetben reptetőszemélyzet.

Ezek után, mondta, az már csak formáság, kistestvérem, hogy belépsz a testületbe, megkötjük a vérszerződést, a fajesküt, meg az elnemhagyási fogadalmat. Rendezünk ünnepséget.

Továbbá, ha már ezzel megtiszteltem, ő lesz a tútorom, ő fogja képezni a felső kapcsolatomat. Ez annyit jelent, hogy ketten leszünk egy illegális sejt, meg a Renci. Egy sejt, egy lélek. Ez van, testvér, nézett rám Tubica, és hogy ő szeretne nekem gratulálni ebből az alkalomból. Elsőként ő. Mert helyezünk erre súlyt! A formára.

Fölfújta magát, mint egy gumimatrac, és nyújtotta a szárnyát. Úgy emlékszem, zsebre dugtam a kezem. Ezután közölte, hogy az ő közbenjárásával kifejezetten nagyralátó tervei vannak velem a Főfajtanácsnak. És hogy amúgy is jobb, ha nem egy idegen bérlővel, pláne civillel kell huzakodni a lakáson, hanem át lesz adva szépen, ahogy való. Mert el nem tudom képzelni, hogy a lakókörnyezetünkben milyen emberek vannak. Naná, ha egyszer emberek!

Milyen lakáson huzakodnánk mi, kérdeztem elképedten, és hogyhogy milyen emberek, de csak csóválta a fejét elnézően.

Ne féljek, a lényeg a lényeg, mindent meg fogok tudni idejében, mondta atyailag, és megütögette a térdemet a lovaglópálcájával. Ha ő most kendőzetlenül elmondana nekem mindent, ajtóstul, akkor én hanyatt esnék rögvest, és esetleg betörném a kipi-koponyám. Arra meg még ráérek. Az én dolgom az, hogy a konyhát, fürdőt ürítsem ki, meg a szobát természetesen. Legyen ágytál, fazekak, meleg víz meg lepedők. Minden mást ők hoznak, kalanderüstöt, méretarányos borbélyszéket, vízagyat. A mikrohullámú műtőautomatát, azt ugye, már a múltkor átküldte nekem. Meg is köszöntem szépen.

Vacogott a fogam, remegett a kezem. Éreztem, hogy mindjárt ordítózni kezdek, és persze a félelemtől kezdek ordítózni, amitől agresszív leszek, sarokba szorított patkány, és akkor a visítóságig menően elvékonyodik a hangom, amit gyűlölök. Mégis sikerült viszonylag nyugodtan az ablakhoz

mennem, kinyitnom, és intenem a fejemmel, hogy kifelé, legyen szíves, távozzon. Egy ősrégi, fém kottaállvány akadt a kezembe, azt megfogtam, talán tűnhetett úgy is, hogy fenyegetőleg.

Mint egy roskatag díszszázad előtt, Tubica lassan, nagyon lassan elsétált előttem és felszökött a párkányra. Bólogatott, büszkén mosolygott rám. Odakünn reménytelenül alkonyodott. A sasbojok egykedvűen álltak a korombarna ég alatt, rágták a búzagumit. Gyerekkorom partizánfilmjei jutottak eszembe. A hős Gerój, ahogy feltépi mellén az inget. A nevelés és elengedhetetlen hősiesség. Majdnem elbőgtem magam. Álltunk mozdulatlanul, megszólalt a szárnya alatt a mobilja.

Hagyjatok most, rikkantotta az ismeretlen telefonálónak, mert most én egy bátor emberrel beszélgetek, azzal a vonal megszakadt.

Egy igazi bátor férfi, mondta, és rám nézett. Aki megkapja, amit akar. Az ilyenek élvezet megbocsátani, mondta, és megremegett a bőr az orrtövében. Egy máskülönbően jó szomszédnak naná, bár elméletileg, ha akarna, agyon is löhető, mint a viccben. Vagy amit akarok halálnemileg. Mélyhűtő, autókerék. Netán egy jó kis pástétizáció a hússal. Nem igazán publikus, de van egy kvótájuk, ha értem, abba az én eltűnésem röhögve belefér bármikor, semmit se féljek. Ha ő nem szimpatizálna ilyen erősen, akkor laboreredmények ide vagy oda, szólt volna ezeknek a sasbojoknak, hogy vigyenek el repülni. Az a galambbőr, amelyik állja. Vagy például már rég megcsinálta volna a lebőrözést egyedül. Ambulánsan. Asszisztencia és aneszteziológus nélkül. Vendégprofesszor nélkül. És akkor liftbúgás, és kész, finíta la aníta.

De ő, ugye nem szólt senkinek, nézett rám Tubica, hallhattam, hogy nem. Mert mit csináljon, ha én egyszer tetstem neki. A kis fegyelmezett természetem. Ő különben föl se tétélezte, hogy én valami butaságot csinálok. Ha meg neadjisten, akkor fogadjisten. A sasbojai csőre töltve, mondta és kacsintott. Annál is inkább, mert aki ővele szemben

valami butaságot csinál, az, hogy úgy mondja, egy ébredő fajpopulációval, büszke és ad astra növekvő példányok tízezreivel, mondjuk ki, a világ palomistáival találja szemben magát. Igen, azzal a mozgalommal, mely hosszú előkézületek, vér és alázat után a következő Tisztabúza ünnepe...

De hujajajaj, hát nem megint fecseg itt nekem? Hát de, kiáltott föl. Titkokat. Hogy „a történelem színpadára lép”! Én meg hallgatom közönyösen. Sajnos ez örület, és vigyázzak, mert meg fogják tőlem kérdezni, mért hagyom én, dacára örvendetes egy hajóban evezésünknek, hogy a jótevőm és barátom fecsegjen, úgyhogy erre legyen figyelemmel, és ha szól, nyugodtan pirítsak rá!

Piríts rám, testvér, mondta Tubica, s hogy mától ő az idősebb.

* * * * *

A házmesternél tett látogatásom után tűnt fel, hogy egyre fogyatkoznak a ház lakói. Előbb a butikok és az irodák költöztek el, aztán az egyedülálló civilek, végül a családok. Egyre-másra tolattak be zárt teherautók a múlt századi kapubolt alá, a liftben, ha járt, kalitkát, akváriumot, pokrócba csavart televíziót ölelgettek lesütött szemű, zavart mosolyú lakótársaim. Tulajdonos mindahány.

Az én helyzetem könnyebb volt, én eleve is csak átmenetileg béreltem ezt a manzárdot. Ráadásul az elköltözést nemhogy a szóbeszédek, de már Tubicáék aktivizálódása előtt is fontolgattam, s e tervemet a történetek nyomában járó bénultság sem változtatta meg, csupán lelassította a keresés és utánjárás folyamatát. Sok pénzem nem volt, de mindenféle kölcsönökkel kiegészítve egy szerényebb, elhasznált öröklakásban azért reménykedhettem.

Az, hogy helyzetem túrhetetlen, s magamon kívül senkire sem számíthatok, az amilyen lassan, olyan végérvényesen világosodott meg előttem, ugyanakkor a látszatát is el akartam kerülni, hogy gyáván, netán fejvesztve menekülök,

hog्य szabályosan elüldöznek bérelt lakásomból, pedig ez történt. Véletlen szerencse, hogy úgyszólván egyik napról a másikra sikerült igen jó áron egy hetedik kerületi, Liget közeli, negyedik emeleti lakást vásárolnom, igaz, lift nem volt, illetve nincs, hisz jelenleg is itt lakom, reggel nyolcig egész biztosan.

Annyit tudtam, hogy a lakást valami egyedülálló bácsi halála után a távoli rokonok bízták egy közvetítőirodára, mely rejtélyes módon, egy több mint féléves hirdetésemre hivatkozva keresett meg. Épp aznap, mikor a „jelentésemet” kellett volna írnom, úgyhogy igen rossz állapotban voltam. Többször kaptam magam azon, hogy félhangosan beszélek magam elé, és ilyenkor, szégyen ide vagy oda, a szomszédommal vitakoztam fikcióról és valóságról, készülve másnapi látogatására és vadul rettegve attól. A közvetítő hangja nem volt erőszakos, inkább álmos és egykedvű, talán ezért sikerült meggyőznie, hogy legalább nézzem meg a szóban forgó ingatlant, hisz azzal semmit nem veszthetek. Az ilyesmi manapság különben sem teleföntéma.

Megbeszéltünk egy időpontot. Az illető a padlásajtó előtt várt és félszegen mosolygott. Tudja, ki vagyok, mondta, szinte ismeri az írásaimat. Az alkalmazottak épphogy kitakarítottak, elvitték a tömérdek lomot és a szegényes bútorokat. A lakás rettenetes állapotban volt. Túlszárnyalva a felmosószert és az emberem pipabüdösét, reménytelen húgyszag áradt a padlóból. A tiplistül kiszaggatott térelválasztó helyén öklömnyi lukak tátongtak a falon és a parkettán. Máig meg tudnám mutatni valamennyit, de akkor csak álltam ott, és nem tűnt fel semmi. Szórakozottan hallgattam a sárga cipős, szürke bőrű férfit, aki bátorított, hogy ez, amit látok, csak a látszat, annak pedig ne higgyek. Ők hat hét nap alatt fertőtlenítenek, megcsinálnak egy egyszerűbb volumenű meszelést, felcsiszolják a padlót, s ha megfelel, akár már a papírok aláírása előtt költözhetem. A többi ráér.

Nem mondtam se igent, se nemet, de legbelül megkönnyebbültem, s az, hogy másnap Tubicának ajtót, illetve ablakot mutattam, legalábbis nem volt független az új hely-

zettől. Bátorságot, szinte tartást adott, hogy ha bármi történne, egy telefonomba kerül, és napokon belül van hova mennem.

* * * * *

Amikor szomszédom távozása után lábaim remegése megszűnt, lementem, és az utcáról fölhívtam a közvetítőirodát. Kifejezetten jól esett a sárgaszürke férfi részvétteljes hangja, bár úgy emlékszem, állapotomról, főleg annak okairól korábban szót sem ejtettem előtte. Mégis, kéretlenül biztosított a maximális együttérzéséről, majd percek alatt megállapodtunk pénzről és feltételekről, illetve a beköltözés időpontjáról. Komplet szerződéssel még nem szolgálhat, de ha átadom az összeg felét, ő rögtön adja a kulcsot. Nyugodt lehetek, lesz nyugta és lesz tanú, mondta a férfi, s hogy legalább mi emberek tartsunk össze.

A beszélgetés után nem volt kedvem hazamenni, és ahogy ez lenni szokott, elsétáltam jövendő lakhelyem felé. Mint a tarbór, foltokban tavaszodott, de máig nem tudom, hogy szórakozottságból avagy a hosszabb séta kedvéért ejtettem útba a Hősök terét, holott egy ilyen kerülő az utóbbi időben nem volt teljesen veszélytelen. Hál'istennek egy-két ízetlen guanórajzon kívül semmi különöset nem tapasztaltam. Úgy látszik, gondoltam, a nagypofájú fajtársak a díszőrséget álló katonáktól és a gördeszkáktól, alakzat ide vagy oda, mégiscsak tartanak valamennyire.

A tér felől gyalogoltam egy saroknyit a széles sugárúton, majd két saroknyit egy mellékutcában, s máris ott voltam a századfordulós épületnél, földszintjén özv. Knurr Ernőné zöldséges pislákoló kirakatával. Sajnos a kapu zárva volt, úgyhogy csak álldogáltam egy darabig a túloldalon. Isten tudja, mit akar látni ilyenkor az ember. Nyilván a saját kilátásait, a jövőjét, a teret, amelyet kitölt és amely körülveszi majd. Mondhatnám most, hogy „rosszat sejtettem”, vagy hogy megéreztem abból az estéből ezt a mai éjszakát, de nem lenne igaz. Inkább valami felszabadultságot érez-

tem, ahogy néztem az én egyetlen, sötét ablakomat. A Liget fölött üresen lógott a márciusi hold, s olyan volt ez a kövér bérház, mint egy sértődött, szájjáras öregember.

* * * * *

Tubica és klánja nem jelentkezett többet, és ez nagy könnyebbség volt, be kell vallanom. Halotti csönd volt a padlástérben, a folyosón, ha nem foglaltam volna el magam a pakolással, akár vészjóslónak is érezhettem volna. Négy napom volt e munkára, rengeteg idő, hisz a lakást bútorozva béreltem, a könyvektől eltekintve alig volt holmim, és az a kevés is, mint valami kopott, rutinos segédszemélyzet, útrakész batyukká, bőrrönd- és sporttáskaszerű tárgyakká hamar összeállt.

Bár olykor félórákat is álltam mozdulatlanul hallgatóva, egyre jobb lett a kedvem, s a hét végére ismét megkísértett a gondolat, hogy vajon nem álom, legalábbis valami álomszerű írói idegláz, képzeletvihar volt-e mindaz, amit az utóbbi hónapokban megélnem adatott.

Barátaimat, kiknek segítségét inkább kedvességük, mint a munka volumene és sürgőssége indokolta, legalább egy pakolással összekötött búcsúkoccintásról nem lehetett lebeszélni. Utolsó este bort hoztam, vodkát, és üldögéltünk kicsit a ládákon, dobozokon. Bőven és összevissza ittam, s a dolognak meglehetősen nagy feneket kerítve, elmondtam nekik ezt-azt a padlástéri szomszédaimról.

Az ötletnek kijáró figyelemmel hallgattak. Önkéntelenül lehalkított hangomat, kiütköző veritékemet az előadás, illetve az írói játék részének tekintették, és meglehetősen élvezték. Mikor írod meg, kérdezték. Ez nagyon jó, ezt azonnal tessék megírni, mondták, és nevettek, borzongtak, veregették a vállamat. Egyikük odament a falhoz, hallgatózott egy darabig, majd fura mosollyal visszaült.

Az a baj, akartam mondani, az a baj, kedveseim, hogy ez most nem vicc, de pontosan tudtam, hogy mit válaszoltak volna rá; hát persze, hogy nem vicc, mondták volna kó-

rusban, naná! Hanem egyfelől irodalom, másfelől pedig hovatovább ez a szintiszta igazság, illetve hát valóság, magunk is látjuk az utcán, a televízióban, egyre többen vannak, grasszálnak és paroláznak, mondták volna a barátaim, és ha már az egyetlen, amiben bízhatunk, a demokrácia is csődöt mond, sőt melegágya mindeme burjánzásnak, akkor a félelem ellen nem marad semmi más, mint a nevetés, a kinevetetés, az ironia mint a tehetetlenség fegyvere, és a többi, és a többi.

Erősködhettem volna, de nem volt kedvem tovább bonyolítani a dolgot, a részegség nagyvonalúvá tett, hát inkább velük tartottam, részt vettem az ötletem gyors kiszínezésében, és ettől már-már jókedvem támadt. Hidd el, mondta egyikük, ebből egy swifti szatírárt lehet írni. Nagyjából ennyit tudok felidézni, fogalmam sincs például, hogy egyáltalán kikísértem-e a barátaimat. Ezután elszakadt a film, reggel a dobozok tetején ébredtem, betakarva a kidobásra ítélt, rongyos irhabundámmal.

* * * * *

Amire legközelebb rendkívül világosan visszaemlékszem, az a másnapos téblábolás. Hogy szörnyen érzem magam, mint akit szétfűrészeltek és ledaráltak. Hogy sietős takarítás nyomait veszem észre a fürdőszobában és a konyhában – éjjel hányhattam is –, érzem az alkoholszagot, mely átható, fehér fénnel világít. Hogy ténfergek a holmijaim között, még leradírozom a falról a fülem és a milliószor odaszorított fél arcom nyomát, aztán el-elbóbiskolva várom a megrendelt költöztetőket.

Hogy az utolsó pillanatban, mintegy pótcselkvésként eszembe jut, mielőtt itt hagyom, meg kéne nézni a frizsider mélyhűtőjét, bár emlékezetem szerint egyáltalán nem használtam. Látom magam, ahogy egy csavarhúzóval kikapárom az ajtó hasadékából a zúzmarát, ahogy kinyitom, és egy levágott, csonttá fagyott galambfejlet találok

benne. Vonalas irkalapba van csomagolva, s azt írták rá házfelügyelőnk szegletes betűivel, hogy *Így jár minden palomista!!!* A papírnak lőpor- és domestos-szaga van.

Ilyesmikre emlékszem, s hogy ordítva, potyogó könnyekkel hánytam ismét, és csak a kaputelefon bűgására szedtem össze magam. A hűtőszekrényt becsuktam, a zúzmarás csomagot elrejtettem az utolsó fekete nejlonzsákba, melyet – miután minden holmimat lehordtuk, s bezártam magam után a lakást – kidobtam az udvari kukák egyikébe. Siettem, várt a teherautó, nem akartam és nem mertem nézni sehová, különösen nem a házmester leplombált ajtajára és a fakó homokfoltra az udvar kövén.

Mégis, amikor a zöld műanyagtartályra rácsuktam a tetőt, nevetséges módon azt gondoltam, hogy erre az egész hihetetlen és gusztustalan történetre is fátylat boríthatok.